

GLAS

Leto XXXV
35 let

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE
DELOVNEGA
LJUDSTVA
ZA GORENJSKO

Glavni urednik: Igor Slavec

Odgovorni urednik: v. d. Jože Košnjek

10. KONGRES ZSS

MOČ NAŠE VERE
SE JE V OGNJU PREKOVALA
OB JEKLU ZJEKU

V počastitev X. kongresa Zveze sindikatov Slovenije – Na Jesenicah so v počastitev kongresa slovenskih sindikatov razvili v amaterskem gledališču Tone Čufar prapor občinske zveze sindikatov, obenem pa so odprli več zanimivih razstav. Na slovesni prireditvi v gledališču je o pomenu sindikatov spregovoril sekretar republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Zdravko Krivina. – Foto: F. Perdan

Uresničili program

Radovljica – V krajevni skupnosti Radovljica so letos v celoti uresničili program komunalnega urejanja naselij, ki so ga začrtali s tekočim srednjeročnim načrtom. Asfaltirali so Štrukljevo cesto in odcep na njej, Bazoviško, Špičarjevo in Langusovo cesto ter zven začrtanega programa razširili cestišče na Kranjski cesti. Zgradili so pokriti avtobusni postajališča na Gorenjski cesti v Gradnikovem naselju. Vsa dela so veljala 2,8 milijona dinarjev. Polovico denarja so zbrali na podlagi samoupravnega sporazuma z delovnimi organizacijami, ki na zaposlenega prispevajo po 520 dinarjev, polovico pa s prostovoljnimi prispevki krajanov. Pri slednjih težav niso imeli, krajanji so z razumevanjem prispevali denar za ureditev cest in avtobusnih postajališč. Brez dvoma so tudi zavoljo tega že zdaj v krajevni skupnosti Radovljica lahko uresničili letošnji program, celo preseglji so ga.

Obeta se odlična sezona

V Kranjski gori si obetajo dobro zimsko sezono, saj so za januar in februar prejeli že številne rezervacije – Zasedeni predvsem v času šolskih zimskih počitnic

Kranjska gora – Za zimskošportni turistični center Kranjsko goro je znano, da ima enako dobro zimsko kot letno sezono, saj so kranjskogorski turistični delavci znali poskrbeti, da je kraj z okolico vabljiv tudi poleti. Poleti jo obišče dovolj stalnih tujih kot tudi domačih gostov. Vlaganja v prenočitvene zmogljivosti so se obrestovala prav tako tudi naložbe v nujno infrastrukturo in tako Kranjska gora sodi med naše najbolj obiskane turistične kraje.

Kranjskogorski turistični delavci so imeli in imajo še veliko načrtov, kako bi najbolje prodajali svoj kraj, vendar velikih načrtov zaradi občutne gospodarske stagnacije ne bodo mogli uresničiti. Zato bodo poskušali kar najbolj izkoristiti tiste danosti in tiste zmogljivosti, ki jih imajo. Predvsem želi turistične zmogljivosti so od lani bogatejše za nove vlečnice v Podkorenju, ki so odlično dopolnili kranjskogorskim smučarskim terenom.

Kranjskogorci so se letos zavzeli in pravočasno ponudili vso Kranjsko goro domačemu turistu. Tujih turisti

stov pozimi najbrž ne bo veliko, saj so Kranjski gori precejšnja konkurenca smučarska središča za mejo, ki zahtevnemu smučarju ponujajo veliko več. Zato pa je prodaja na domačem tržišču zacvetela, saj boste danes le težko dobili v kranjskogorskih hotelih prosto sobo v najbolj »zasedenih« mesecih, januarja in februarja.

Povprašali smo v nekaterih kranjskogorskih hotelih in domala vsi po vrsti so nam odgovorili, da bi za ta dva meseca le izjemoma našli prostor. Tako je januarja in februarja domala vse dni zasedeni najlepši hotel Kompas ter Kompasova Alpina, prav tako pa so domači in tuji smučarji že rezervirali hotel Larix, nekaj prostora bi bilo v Prisanuku pa Slavcu in Razorju. Domala vse dni, še posebej v času šolskih počitnic, je zaseden starejši, a nadvse prijeten hotel v Podkorenju, hotel Vitranc. Prostor pa je pri zasebnikih in v treh kranjskogorskih penzionih, kjer pa je vsekakor treba kar čimprej rezervirati prenočišče. Prav tako si želijo čimprejše rezervacije tudi v hotelu Špič v Gozd Martuljku, saj se smučarji radi odločajo za smučarijo na krajski, a vabljivi vlečnici v Martuljku.

V Kranjski gori bo, če bo dovolj snega, letos in prihodnje leto torej dobra sezona, predvsem domačih gostov, večinoma iz drugih republik. D. Sedej

Sejem stanovanjske opreme

Kranj – V petek, 15. oktobra, bodo v Savskem logu v Kranju odprli tradicionalni sejem stanovanjske opreme, ki bo trajal do 22. oktobra. Pričakujejo, da bo letošnji sejem, za katerega se je prijavilo okrog sto domačih in tujih razstavljalcev, kvalitetnejši od sedanjih. Prireditelj, Poslovnoprireditveni center Gorenjski sejem, je zdaj, ko so uredili nekatere osnovne prostorske in druge težave, namenil tej prireditvi še posebno skrb. Uspelo jim je zagotoviti dokaj raznovrstno izbiro blaga in izdelkov za široko potrošnjo po sejmskih cenah. Še posebej bo zanimiva razstava s

V SREDIŠČU POZORNOSTI

10. KONGRES ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE

Kongres naj izpolni pričakovanja delavcev

Včeraj se je v Cankarjevem domu v Ljubljani začel 10. kongres Zveze sindikatov Slovenije – Gorenjski delegati z 29 razpravami – Beseda Ivanke Šulgaj, predsednice gorenjskih sindikatov

Včeraj popoldne se je v Cankarjevem domu začel 10. kongres Zveze sindikatov Slovenije. Delegati so se zbrali na plenarnem zasedanju. Danes bo prek 670 delegatov in nadaljnjih 100 gostov zasedalo v petih komisijah in bodo obravnavali: vlogo delavcev v političnem sistemu socialističnega samoupravljanja, uresničevanje politike združevanja dela in sredstev, uresničevanje socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih načel pridobivanja in razporejanja dohodka in delitev sredstev za osebnih dohodke, politično, organizacijsko in kadrovske krepitve zveze sindikatov Slovenije. Jutri se bo kongres zaključil z drugim plenarnim zasedanjem ob 14. uri.

Z Gorenjske sodeluje na kongresu 79 delegatov in 19 gostov, med katerimi so tudi predvojni sindikalni aktivisti. Za delo po komisijah so se delegati temeljito pripravili. V predhodnih kongresnih razpravah so izdelali 29 razprav, ki kritično nakazujejo rešitve na vseh področjih, ki se jih letujejo kongresne komisije. O tem, kako so nastajali kongresni prispevki in kaj pomenijo za nadaljnje delo sindikata, smo se pogovarjali z Ivanka Šulgaj, predsednico gorenjskih sindikatov.

»Vse naše razprave izhajajo iz pripomb, ki so jih v pripravah na kongres dali delavci. V vsebini razprav nismo pozabili na prispevek k uveljavljanju delegatskega sistema, ki naj bo edina prava pot k sprejemanju važnih odločitev. Vse predkongresne razprave so obsojale ad hoc rešitve ali zatekanje k državnemu mehanizmu. In še nekaj vsebujejo naše razprave: čeprav se vse široko letujejo družbenega in osebnega standarda delavca, vsekoli poudarjajo tudi, da morata izhajati iz več dela in iz več dohodka, saj sicer za delavcev standard ne bo kje vzeti.

Pri oblikovanju razprav nas je vodila tudi zavest, naj le-te ne prispevajo zgolj k delu kongresa kot enkratne manifestacije, temveč naj njihove ugotovitve služijo za spreminjanje stanja, na njih naj sloni prihodnja aktivnost sindikata. To delavec tudi pričakuje. Trudili smo se, da razprave niso preozke, da sicer izhajajo iz konkretnih razmer, zadevajo pa širši gorenjski prostor, pa tudi za slovenskega delavca nasploh niso brez urednosti.

In slednjč, da bomo ta svoj delavski kongres resnično upravičili, smo v vseh razpravah kritični, odkrito prikazujemo probleme, kakršne so pred kongresom nizali delavci, skušamo pa jim najti tudi pot k rešitvi. Tu pa je iskati tudi učinkovitost sindikalne organizacije, o čemer bo kongres obsežneje spregovoril v eni od komisij.«

D. Z. Žlebir

Jutri začetek festivala

Na 9. mednarodnem festivalu športnih in turističnih filmov v Kranju se bo v tekmovalnem programu predstavilo 57 filmov iz osemnajstih držav – Predstave v Centru vsak dan ob 16. in 20. uri, številne spremljajoče prireditve ter srečanja filmskih, športnih in turističnih delavcev pa dajejo festivalu novo vsebinsko podobo

Kranj – Jutri ob 19. uri se bo v kinu Center začel 9. mednarodni festival športnih in turističnih filmov. Kranjska bienalna prireditve, ki je uspela edinstveno združiti dve različni, pa vendar prepletajoči se zvrsti, bo v šestdnevnem tekmovalnem film-

skem programu predstavila 57 športnih in turističnih filmov iz osemnajstih držav.

(Nadaljevanje na 5. strani)

V Glasu o ogrevanju in varčevanju z energijo

V petkovi številki Glasa bomo objavili zanimive informacije o ekonomičnem ogrevanju in varčevanju z energijo. Obenem bomo tudi podrobneje predstavili kranjski sejem stanovanjske opreme, ki bo odprt v petek. Novinarji Glasa pa so se prav tako izčrpno pozanimali, kako Gorenjska premaguje energetske krize.

Obeta se nam torej zanimivo branje!

Podeljene nagrade inovator leta 81 – V četrtek so bile v Kranju podeljene nagrade inovatorjem iz kranjskih delovnih organizacij. Kar 26 nagrad je bilo podeljenih. Veliko teh je bilo ustvarjenih s timskim delom. Na sliki: Aleš Drakster in Rajko Debeljak iz Save sprejemata nagrado za inovacijo naprave za polaganje blisk traku – Foto: F. Perdan

15. sejem
stanovanjske opreme
kranj, 15.–22. 10. '82

- prodaja stanovanjske opreme za vaš dom po sejmskih cenah: pohištvo, tekstil, dekorativa, bela tehnika
- VELIKA RAZSTAVA GOB
- GOBJE SPECIALITETE
- razstava: ekonomično ogrevanje (materiali, sistemi)
- prodajna razstava likovnih del
- VSAK DAN MODNA REVIIJA

Borci XXXI. divizije se vsako leto srečajo v Ljubljani

Proslave so namenjene mladim

Ljubljana — Borci Gradnikove, Prešernove in Vojkove brigade, Jurisnega in Inženirskega bataljona ter pristabnih enot se vsako leto zberu v domu JLA v Ljubljani, da se pogovore o svojih nalozah, da se srečajo stari soborci. Na zboru v soboto, 9. oktobra, jim je spregovoril njihov nekdanji politični komisar in predsednik odbora XXXI. divizije Ivan Franko-Iztok.

O vsem, kar danes zadeva borce, je tekla beseda. V diskusiji so poudarili, da bi morali borci tesneje sodelovati s šolami, pripovedovati mladim o naši revoluciji in borbi in za prihodnje leto, ko bodo praznovali 40-letnico ustanovitve vse njihove brigade — Prešernova, Gradnikova,

Vojkova, XXXI. divizija in IX. korpus bi morali razpisati natečaj za

najboljši šolski spis na temo iz NOB ter najboljša dela nagraditi.

Proslava naj bo čimmanj, so si tudi borci XXXI. divizije enotni, vendar, kar jih bo, naj bodo povezane, kvalitetne in namenjene predvsem mladim.

Ob 40-letnicah, ki se bodo zvrstile prihodnje leto, bo borcem XXXI. divizije postavljeno obeležje v Novakih, kjer je bila divizija ustanovljena, v Selih pri Žireh, kjer je bil dalj časa sedež štaba divizije, v Ljubljani in na Gorenjskem pa naj bi nekaj ulic dobilo ime po tej slovenski diviziji in njenih komandantih, kot je bil na primer narodni heroj Evgen Matejka-Pemc.

Tudi na športnem področju bo oživel spomin na borce XXXI. divizije. Tako bo prihodnje leto prvič osnovana pohodna enota in bo prehodila pot, ki so jo naredili borci, ko so iz Cerkena pa do Notranjske, v Loško dolino, prenesli 180 ranjencev, ki so bili potem poslani na zdravljenje v Bari. Pokrovitelj pohoda bo Republiški komite za zdravstvo.

Na olimpiadi v Sarajevu bodo prvič simbolično prikazane tudi partizanske smučarske tekme v spomin na prvo smučarsko tekmo januarja 1945 v Cerknem, ko so se partizani pomerili v skokih, tekih in slalomu. To je bilo prvo takšno tekmovanje v okupirani Evropi.

Borci XXX. divizije so spregovorili tudi o zgodovini. Vsaka brigada ima že svojo knjigo, vendar bo do konca leta izšla še knjiga o Gradnikovi brigadi, v kateri bodo borci pripovedovali svoje spomine na borbo in partizansko življenje.

D. Dolenc

Sestanek evidentiranih kandidatov

Kranj — Tudi v krajevni skupnosti Kranj Center so že evidentirali možne kandidate za samoupravne organe v krajevni skupnosti. V petek so se sestali in dogovorili za prihodnje vodilne funkcije v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah v krajevni skupnosti.

A. Ž.

Ni opravičil za preseganje

Delovne organizacije, ki so v prvem polletju namenile več sredstev za osebne dohodke, kot je to po družbenem dogovoru, so že sprejele ukrepe za uskladitev do konca tega leta

Kranj — Ko je bilo po podatkih o gospodarjenju v prvem polletju letos ugotovljeno, da so nekatere delovne organizacije kršile določila družbenega dogovora o družbeni usmeritvi razporejanja dohodka, o tem je na svoji zadnji seji med drugim razpravljala tudi skupščina občine Kranj, je izvršni svet pozval vse kršitelje, da predložijo vzroke kršitev, obenem pa tudi že ukrepe za uskladitev sredstev za osebne dohodke z rastojo primerljivo dohodka.

Do periodičnega obračuna v tretje četrtletju so se odzvale vse delovne

organizacije, ki so v prvem polletju kršile družbeni dogovor. Iz podatkov je razvidno, da bo že pri obračunu devetmesečnega gospodarjenja znatno nižje prekoračevanje sredstev namenjenih za osebne dohodke, v celoti pa se bodo vse delovne organizacije uskladile z dogovorom že do konca tega leta. Izjema je Gasilsko reševalna služba, kjer so letos zaposlili večje število delavcev, zato tudi razporedili več sredstev v maso osebnih dohodkov, zaradi česar pa se tudi do konca leta ne bodo mogli uskladiti z dogovorom. Deset organizacij združenega dela, ki so bile v prvem polletju med kršitelji, pa je obvestilo komite za družbeno planiranje o ukrepih, s katerimi naj bi do konca leta dosegli uskladitev z družbenim dogovorom. Med ukrepi navajajo predvsem zmanjševanje nadurnega dela, uvedbo dela v izmenah, nespremenjeno vrednost točke do konca leta, prizadevanja za doseganje plana, ne izključujejo pa tudi zniževanje planske točke za osebne dohodke. To bodo uskladile tudi delovne organizacije, ki so zaradi doseganja izvoznih rezultatov na konvertibilno področje lahko namenile za osebne dohodke več sredstev, pa so zaradi ponovnega preračuna tečajnih valut naknadno ugotovile, da so namenile za osebne dohodke nekaj odstotkov preveč sredstev. Do konca leta bodo uskladile sredstva za osebne dohodke tudi skupne službe v treh delovnih organizacijah v kranjski občini, ki jih je ob polletju izvršni svet pozval, ker so sredstva za osebne dohodke povečale bolj kot v povprečju v temeljnih delovnih organizacijah, za katere opravljajo dela in naloz.

H. J.

L. M.

Izkušnje letošnje NNNP

Posodobiti alarmiranje

Kranj — Tudi poročila opazovalcev v organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih se bistveno ne razlikujejo od cene, ki jo je takoj po končanem preskusu dal odbor za akcijo Nič nas ne sme presenetiti v kranjski občini. Enotni so si v oceni, da so pri končnem preverjanju največ znanja in spretnosti pokazali v okoljih, kjer je bila dejavnost razglašena preko celega leta. Opazovalci skorajda niso imeli pripomb na petkovo akcijo zatemnjevanja, k uspešnosti katere je prispevalo prav vsako gospodinjstvo v občini. To dokazuje tudi majhno število prijav o kršenju občinskega odloka o zatemnjevanju, ki so jih odboru posredovali pripadniki civilne zaščite. Zdaj, po končani akciji, bodo morali o nabavi materiala za zatemnjevanje razmisliti tudi v tovarnah, kjer so se prejšnji petek izgovarjali na tehnično neizvedljivost zatemnitve. Rešitev bo treba najti prav za vsak primer posebej.

Ob sobotnem (namišljenem) letalskem napadu je občane Kranja ob pričetku akcije zbegala sirena, ki je namesto zavijajočega glasu oddajala enakomeren zvok. Do napake je prišlo zaradi tehnične okvare pri alarmiranju. Zavaljo tega in zaradi slabe slinosti sirene v nekaterih predelih Kranja je odbor že dal pobudo o posodobitvi naprav za alarmiranje. Resno sobotno vždušje, ko so ljudje ob alarmu disciplinirano pohiteli v zaklonišča, zaklonilnice in rove, so ponekod kvarili redki posamezniki, ki so trdovratno sedeli v gostinskih lokalih ali pred njimi. Del

Tržiški šolarji v pobratenem Zaječarju

Tržič — Po enoletni zamudi, ki ji je botrovalo pomanjkanje denarja, je tržiška izobraževalna skupnost konec septembra vendarle uresničila dogovorjeni obisk v pobratenem Zaječarju, sruca Timoške krajine.

Na dolgo pot z avtobusom se je odpeljal trideset tržiških šolarjev, učencev sedmih razredov iz vseh treh šol. Namen srečanja namreč ni le izmenjava izkušenj med predstavniki izobraževalnih skupnosti pobratenih občin, ampak obe želita prenesti oziroma utrditi tradicije prijateljstva in bratstva med mladimi, ki ju bodo, že dovolj zreli, znali negovati tudi v kasnejših letih.

Občinska izobraževalna skupnost iz Tržiča je na pot povabila tudi nekatere predstavnike skupnosti otroškega varstva in skupnosti socialnega skrbstva, ki so se seznanili z delom v zaječarskih vrtcih, s pripravlo malčkov na osnovno šolo, z izkušnjami šolskih svetovalnih služb in centra za socialno delo, ki ima v Zaječarju že dvajsetletno tradicijo.

Tržičani, ki so med potjo obiskali tudi hišo cvetja in muzej 25. maj v Beogradu, so se po dobrih dveh dneh bivanja v zaječarju vrnili bogatejši za marsikatero spoznanje, predvsem pa še trdneje odločeni, da sklenjenemu bratstvu dodajajo vedno novo vsebino.

Posebno zadovoljni so bili šolarji, ki so bili pri svojih vrstnikih in tako navezali številna nova prijateljstva. Udeležili so se tudi tradicionalnega pohoda pionirjev od spomenika do spomenika v Zaječarju ter osrednje slovesnosti »septembrskih dni«, ki dajejo poudarek narodnoosvobodilnemu boju in revoluciji v Timoški krajini, zlasti boju slavnega Timoškega odreda.

Zaječarski šolarji in predstavniki interesnih skupnosti bodo vrnili obisk Tržičanom čez leto dni. Gorenjci upajo, da jim bodo takrat lahko povrnili vsaj kanček gostoljubnosti, ki so je bili deležni v Zaječarju.

Kranj — Letos bo v kranjski občini dograjenih 524 družbenih stanovanj, večina v stanovanjskem naselju Planina II, dva bloka pa tudi na Zlatem polju, medtem ko sta dva od štirih blokov v Preddvoru tudi že vseljena. Letni in letos bo tako v Kranju vseljenih 966 stanovanj, kakor je to tudi predvideno v srednjeročnem planu stanovanjske skupnosti. Letos pa je precej manj zanimanja za večja stanovanja, zato je odbor za gradnjo stanovanj pri stanovanjski skupnosti Kranj predlagal dodatni razpis za dodelitev kreditov za nakup 23 večjih stanovanj, od tega največ dvosobnih z dvema kabineta. Na sliki: dva od novo zgrajenih blokov v Preddvoru sta že vseljena. — Foto: L. M.

Obnova najslabših stanovanj

Kranj — Čeprav v kranjski občini v družbeni lasti že nekaj časa ni stanovanj, ki bi jih lahko uvrščali v zadnjo, sedmo kategorijo, še vedno nekateri satanovalci v najstarejših stanovanjih nimajo niti približno urejenega stanovanjskega standarda, kaj šele, da bi ga lahko primerjali z novo zgrajenimi stanovanji v zadnjih letih. Večinoma gre za večje stanovanjske hiše stare od 50 do 100 let, v katerih bi z zaman iskali kopalnice. Večinoma so tudi sanitarije skupne za več stanovanj, razen tega pa so v teh stanovanjih tudi slabe električne in vodovodne napeljave.

Samoupravna stanovanjska skupnost ima v srednjeročnem planu razen gradnje novih stanovanj, tudi postopno obnavljanje stanovanj z najnižjim standardom. V tem srednjeročnem obdobju naj bi v kranjski občini obnovili 334 najstarejših stanovanj od šeste kategorije navzgor. Sredstva za obnovo se natekajo iz amortizacije, vendar pa za večjo obnovo ne bi zadoščala. Zato je samoupravna stanovanjska skupnost

Kranj sklenila z nekaterimi organizacijami združenega dela, kjer delavci stanujejo v teh stanovanjih, dogovore za sofinanciranje obnove stanovanj. Pogodba s KŽK Gorenjske za obnovo petih stanovanjskih objektov je že sklenjena, podobno tudi s lotiti obnove stanovanj s Planiko in Iskro.

Obnova starih stanovanjskih je v zadnjem času vse bolj aktualna, saj se stanovalci, ki so se še pred časom želeli izseliti v nova stanovanja, zdaj odločajo drugače, predvsem zaradi nižje stanev teh starih stanovanj. Z večjimi manjšimi adaptacijami kot so npr. sanitarij za vsako stanovanje, kopalnice, kanalizacije in tudi plotne izolacije pa se bo standard teh stanovanj primerno izboljšal. Obnova teh najstarejših in kvaliteti tudi najslabših stanovanj bo potekala postopoma, vendar kaže, da se bo le tako tudi stanovanjski standard postopoma dvigal tudi v teh najstarejših stanovanjih. — L. M.

S samopriskom do šole in vrtca

V jeseniški občini so se lani odločili za petletni samopriskom za izgradnjo šole na Beli in za gradnjo vrtca v Mojstrani —

na gradnja poteka po načrtu

Jesenice — Avgusta letos je poteklo prvo leto, odkar jeseniški občani in delovni ljudje zbirajo denar za gradnjo osnovne šole na Beli, za osnovno šolo v Mojstrani in dograditev vrtca v Mojstrani. Ob petletnem samopriskomu so se odločili, da zgradijo osnovnošolski in varstveni prostor tam, kjer so najhujši problemi.

Zaradi zaostrenih stabilizacijskih razmer so se odločili, da vso nalozbo razdelijo na etapno gradnjo. Za letošnji občinski praznik so postavili temeljni kamen za dograditev osnovne šole na Koroški Beli in za izgradnjo vrtca v Mojstrani.

Prvo etapo gradnje predstavlja osnovna šola na Koroški Beli tako, da bodo najprej odstranili staro telovadnico, okrepili slabe temelje, zgradili zaklonišče, kuhinjo in jedilnico za celodnevno šolo in zgradili povezovalni trakt. Začetna dela dobro potekajo, ta etapa izgradnje pa naj bi trajala do avgusta leta 1983.

Vrtec v Mojstrani naj bi zgradili za 74 otrok, za izvajalca del in dobavitelja pa so izbrali Marles iz Maribora v kooperaciji z jeseniškim Gradisom. Po programu naj bi ta vrtec namenili svojemu namenu 16. decembra letos. Stroški izgradnje skupaj z zunanjo ureditvijo in projekti znašajo 13 milijonov 390.000 dinarjev.

Od avgusta lani do avgusta letos so zbrali 36 milijonov dinarjev ali nekaj več kot so planirali. Letni porast sredstev iz samopriskoma so planirali z 20 odstotki.

Rušenje in odstranjevanje stare telovadnice na Koroški Beli je veljalo 940.000 dinarjev, stroški izgradnje vse prve etape, ki jo gradijo s samopriskom, pa znašajo 9 milijonov 345.000 dinarjev.

Tako ugotavljajo, da začeta dela na obeh gradbiščih potekajo dobro. Le nekoliko bo treba pohiteti z izde-

lavo tehnične dokumentacije, saj sate natečaj o najboljšem ponudniku za izvajalca dela. Šna ključna je in javiti investicijo Službi družbenega knjigovodstva, da se bo izgradnja šole na Beli nemoteno nadaljevala. Prav tako naročajo tudi opremo z dolgim dobavnim rokom, zanesljive neredne preskrbe izdelovalcev z produkcijskim materialom, kar velja predvsem za opremo v osnovni šoli na Koroški Beli in za kotlovnico osnovni šoli v Mojstrani.

D. Sedel

Za razvoj kmetijstva

Jesenice — Na osnovi dogovora o enotni politiki in ukrepih pospeševanja proizvodnje hrane v letu 1982 je skupščina samoupravnega sklada sprejela dopolnjen program samoupravnega sklada za intervencije v kmetijstvu in porabi hrane občine Jesenice za letošnje.

Za uresničitev programa samoupravnega sklada za intervencije v kmetijstvu in porabi hrane bodo manjkajoča sredstva pokrivala za večji stalež krav, premislanje plemenskih telic, premislanje privedov telet, nadomestilo v proizvodnji mleka v organizaciji združenega dela, regresiranje kupa semenskega krompirja, pospeševanje proizvodnje v hribovitih območjih. Na osnovi programa samoupravnega sklada potreba za ves program zagotoviti več kot 7 milijonov dinarjev, tega je že zagotovljenih več kot milijonov dinarjev. Manjkajoča sredstva bodo zagotovili v okviru splošne porabe, delno iz vsakega proračuna za lani, delno pa iz rebalansu proračuna ali viškovega leto 1982.

D. S.

10. KONGRES ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE

Delavska ustvarjalnost

Na Jesenicah so pripravili več razstav v počastitev X. kongresa Zveze sindikatov Slovenije in IX. kongresa Zveze sindikatov Jugoslavije – Razvitje prapora

Jesenice – Minuli petek so v počastitev X. kongresa Zveze sindikatov Slovenije in IX. kongresa Zveze sindikatov Jugoslavije na Jesenicah odprli razstavo in razvili prapor občinske organizacije Zveze sindikatov Slovenije Jesenice.

V Centru 2 poleg carinarice Jesenice so odprli razstavo velike jeseniške stavke 1891 do 1941 in razstavo delavske, likovne in tehnične ustvarjalnosti. Uro kasneje so v gledališču Tone Čufar na slavnostni prireditvi, na kateri je o vlogi sindikatov in njihovih prizadevanjih spregovoril sekretar republiškega

odboru Zveze sindikatov Slovenije Zdravko Krvina, slavnostno razvili prapor občinske organizacije Zveze sindikatov Slovenije Jesenice. Na prireditvi v gledališču so sodelovali člani amaterskega gledališča Tone Čufar, mešani pevski zbor Blaž Arnič, ženski pevski zbor Milka Škoberneta in moški oktet Zirovnica.

Razstava velike jeseniške stavke podaja zgodovinski in kronološki pregled stavkovnega gibanja na Jesenicah v obratih železarne Kranjske industrijske družbe. Vseh stavk je bilo petnajst, stavkovno gibanje pa je bilo posebno intenzivno

V gledališču Tone Čufar je občinska organizacija Zveze sindikatov Slovenije – Jesenice razvila svoj prapor, slavnostni govornik pa je bil sekretar republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije Zdravko Krvina. – Foto: F. Perdan

na začetku 20. stoletja. Takrat so se za svoje pravice borili tudi delavci, ki so bili zaposleni pri gradnji železniškega predora na Hrušici in delavci, ki so delali v obratih Kranjske industrijske družbe v Škednju pri Trstu in Bistrici na Koroškem. Višek pa je doseglo to gibanje v splošni stavki leta 1935 in naslednje leto v stavki gradbenih delavcev.

Razstavo delavska, likovna in tehnična ustvarjalnost – sodelujejo člani DOLIK in Društva izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav Jesenice – so pripravili zato, ker delavci Jesenic uveljavljajo temeljno načelo, da le delo in rezultati dela na samoupravnih osnovah in v delegatskem sistemu socialističnega samoupravljanja določajo materialni in družbeni položaj delovnega človeka in občana. S to razstavo prikazujejo delavci obnem prizadevanja za boljše gospodarske rezultate.

D. Sedej

Razstavo delavska tehnična in likovna ustvarjalnost je v Centru II. pripravil občinski sindikalni svet v počastitev sindikalnega kongresa – Foto: F. P.

Tržičani s štirimi razpravami

Na četrtkovi seji občinskega sveta zveze sindikatov Tržič so delegati predstavili razprave, s katerimi bodo sodelovali na 10. kongresu slovenskih sindikatov – Knjižne nagrade osnovnošolcem, ki so pisali spise o delu – Vrsta prireditev ob kongresu

Tržič – Četrtkova seja občinskega sveta zveze sindikatov v Tržiču je v celoti posvečena 10. kongresu slovenskih sindikatov. V uvodu je predsednik občinskega sveta Ladi Srečnik ocenil predkongresne aktivnosti v občini. Dejal je, da so bile uspešne, vendar pa ne v vseh organizacijah združenega dela. V razpravah o kongresnih dokumentih je bil še najbolj aktiven odbor delavcev in izobraževanja. Tematiko razpravi sta bili v tržički občini V Bombažni predilnici in predilnici so spregovorili o možnostih usmeritve proizvodnje v zaostre- pogojih gospodarjenja, razprava o občinskem merilu o vlogi sindikata delovanju samoupravne delavske kontrole pa je pokazala, da delavce tem področju čaka še veliko

Na 10. kongresu zveze sindikatov Slovenije sodeluje pet tržičkih delegatov. Delali bodo v petih komisijah nastopili s štirimi razpravami, ki jih predstavili tudi na seji občinskega sveta. Karel Zajc iz Peka uveljavlja s temo ekonomski odnosi s predilnico in tkalnice opozarja na novinarsko problematiko, zlasti delavcev z nižjimi osebnimi dohodki, Marjan Zupančič iz Bombažne predilnice in tkalnice opozarja na delavce, ki so povzeli razpravo o vlogi sindikata pri delovanju samoupravne delavske kontrole, Hribar iz Zlita pa vprašanja o razvoju delovnih organizacij, v Zlitu odpirajo knjižnico, ki bo dostopna vsem delavcem in

občano.

Četrtkovi seji občinskega sveta zveze sindikatov Tržič so prisostvovali tudi nekateri učenci. V sedmih in osmih razredih vseh treh osnovnih šol so namreč pisali spise o delu in se na ta način vključili v počastitev kongresa. Štirinajstim učencem, ki so se pri pisanju najbolj izkazali, je predsednik občinskega sveta podelil knjižne nagrade.

H. Jelovčan

Japonska sindikalna delegacija na Gorenjskem – Na delovnem obisku v Sloveniji se je minuli teden mudila delegacija sindikata tekstila, usnja in obutve Japonske (SOHIO). V četrtek je obiskala tudi Gorenjsko. Najprej so jih popeljali v sindikalni izobraževalni center v Radovljico, kjer je tekel pogovor o izobraževanju sindikalnih aktivistov, nato so gostje obiskali tovarno obutve Peko, ogledali proizvodnjo in se pogovarjali o poslovanju in samoupravljanju v Peku. Obisk na Gorenjskem so japonski gostje sklenili v gradu Grimšče, kjer so se pogovarjali z vodstvom Almire o vprašanjih tekstilne industrije. – Foto: F. Perdan

Še enkrat: Peko odpira vrata

Tržič – V petkovi številki Glasa sem v članku z naslovom Peko odpira vrata pomotoma zapisala, da tovarna obutve Peko v Tržiču v torek, drugi dan kongresa slovenskih sindikatov, od 14. do 18. ure odpira proizvodne prostore za vse občane, ki bi si jih radi ogledali. Ta čas bo namreč za širši krog ljudi odprta le razstava o razvoju tovarne, medtem ko dan odprtih vrat tržički čevljarji načrtujejo za prihodnje leto, ob 80. obletnici obstoja Peka.

H. J.

Ob dnevu inovatorjev

Za boljši jutri

»Znajdi se!« je bil priljubljen Titov rek. Človek se mora znajti v vsaki situaciji, najti pot, pa če je še bolj zapleteno, brezizhodno. Tako je verjetno govoril tudi delavcem v Užicah tistega 12. oktobra 1941, ko jim je naročal, naj iznajdejo nova orožja, nove bombe, novo strelivo. Oborožiti je bilo treba čim več borcev in to dobro, kajti nemška sila je bila strašna...

Iznajdljiv je bil naš narod. Kako odlično se je znašel v tistih najhujših dneh, je pokazala tudi razstava, ki smo jo imeli priliko videti lani v Kranju. Česa vsega si niso izmislili: v podlogo všili časopise da so jih grelji v zimi namesto kožuhov, kanglice so dobile dvojno dno za prenašanje pošte, kuhinjski valjar je bil votel za shranjevanje poročil, bunkerji so imeli vhod skozi ognjišče...

Tako je bilo nekoč. Takoj po vojni, ko smo iz pepela in ruševin ustvarjali svojo industrijo, smo se spet morali znajti. Majhni izumi so se kar vrstili. To je bil čas nenehne, hitre rasti.

Potem pa smo počasi popustili. Standard je nastal, lahko je bilo živeti. Zakaj bi si belili glave? Iznajdba, novost lahko tudi uvozimo. Čemu bi se mučili, če je zunaj že vse lepo pripravljeno.

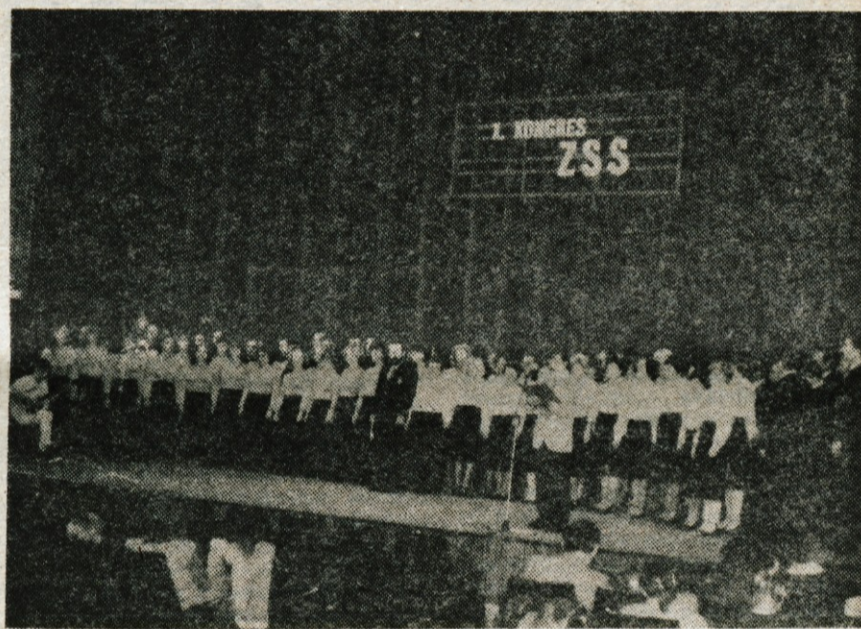
To so bila leta, toda vse predolgo smo v tujini kupovali pamet. Celo tako daleč smo šli, da smo ljudi, ki so vseeno še misli s svojo glavo, zasmehovali zaradi njihovih idej in pustili, da so hodili ven in zunaj uveljavljali svoje izume. Sele ko jih je tujina priznala, smo jih tudi doma. Nepopravljiva škoda!

Zadnja leta, ko se zavedamo, da tudi lastna pamet nekaj tehta, smo dali inovatorstvu več poudarka. Vzpodbujamo ga v vseh delovnih sredinah, kajti zavedamo se, da nikjer nobena stvar ni tako popolna, da bi ne mogla biti še boljša, pa tudi bolj poceni. Iz leta v leto se več a število inovatorjev. Ne ustvarjajo zato, da bi dobili priznanje. Ko začnejo razmišljati, ustvarjati tisto novo, ne mislijo na nagrado. Le to, da bi stvar izboljšali, prihranili delavčev trud družbi drage devize.

Toda še vedno je preveč zavisti, premalo podpore odgovornih. Zato še vedno na področju inovacij ni pravih rezultatov. Še vedno smo na začetku. Vendar z veseljem ugotavljamo, da je inovatorstvo le dobilo polet. V Kranju so 1978 in 1979 podelili po sedem nagrad inovatorjem leta, leta 1980 že desetim in letos že šestindvajsetim.

Inovatorstvo naj bo naša stalna naloga. Posebno danes, ko moramo v našem gospodarstvu uresničiti vse cilje za stabilizacijo gospodarstva. Brez znanja najsposobnejših delavcev ne bo šlo. Podpreti je treba vse tiste, ki razmišljajo, ker razmišljajo tudi zame, zate... Za boljši jutri vseh nas!

D. Dolenc

Iz programa petkove prireditve: skupni nastop mešanega pevskega zbora Iskra in akademskega pevskega zbora Franceta Prešerna.

Sram nas je lahko...

Petkova prireditve v kinu Center v Kranju je bila zamišljena kot osrednja proslava v počastitev 10. kongresa zveze sindikatov Slovenije v kranjski občini. Pod naslovom Delavci delavcem so jo pripravili kulturni delavci iz kranjskega združenega dela. Začela se je malo po 18. uri, na njej pa so se predstavili mešani pevski zbor Iskra in akademski pevski zbor Franceta Prešerna, folklorni skupini Iskre in Save, recitatorji ter kantavtor.

Prireditve je izzvenela zares kvalitetno, kar zadeva nastopajoče, in trpko (milo rečeno) glede obiskovalcev. Nastopajoči so se res potrudili, po številu obiskovalcev pa to še daleč ni bila osrednja proslava pred 10. kongresom; prej kvalitetna prireditve za redke izbrance. Medtem ko je bilo na odru prek 90 nastopajočih, je bilo v veliki dvorani kina Center 55 poslušalcev.

Ne gre za to, da bi morali dvorano na vsak način napolniti. Sprašujem pa se, kdo so pravzaprav v kranjski občini delavci, katerim je bila namenjena. So mar to res le redki svojci nastopajočih? Ali morda med njimi ne bi bil lahko kakšen predstavnik občinske skupščine, predstavnik ali predsednik te ali one občinske družbenopolitične organizacije ali pa morda nekateri delavci iz vrst izvršnih odborov osnovnih organizacij sindikata ali pa morda kakšen delegat za 10. kongres zveze sindikatov iz občine?!

Nastop izvajalcev je bil na takšni kvalitetni ravni, da je vsekakor pomenil osrednjo občinsko prireditve. Zato zares škoda, da je izzvenel tako trpko. Bil sem eden tistih redkih obiskovalcev, ki me je bilo v imenu številnih delavcev v kranjski občini sram. Sram, ker je bilo med drugim videti, kot da se morda celo

javni in družbenopolitični delavci ne prištevajo med delavce. Redki obiskovalci pa smo bili vseeno lahko po drugi strani upravičeno zadovoljni, da niso bili morda drugačnega mnenja nastopajoči in so začetni program vseeno lepo izvedli do konca. Tudi zato uslo zahvala njim.

A. Žalar

Gostje na Gorenjskem

10. kongres zveze sindikatov Slovenije gosti tudi številne predstavnik tujih sindikalnih organizacij. Na njem prisostvujejo tudi delegacije drugi republik in pokrajin Jugoslavije, ki jih nameravajo ob tej priložnosti povabiti v nekatere delovne kolektive in jih popeljati po Sloveniji.

Delegacija republik in avtonomnih pokrajin se danes mudi na Gorenjskem. Dopoldne so jo sprejeli v Iskri v Kranju, popoldne pa so ji namenili prikazati gorenjske znamenitosti. Obiskali bodo muzej revolucionarja Jožeta Ažmana v Bohinjski Bistrici. Pokazali jim bodo izobraževalni center republiškega sveta Zveze sindikatov v Radovljici, jih popeljali k spomeniku v Dražgoše, obisk pa bodo zaključili s slavnostno večerjo na Brdu.

Včeraj pa so v kranjski tovarni IBI sprejeli ukrajinsko sindikalno delegacijo. Gostom so pokazali proizvodnjo in dosežke te tekstilne tovarne.

Razstava inovacij v Kranju - Od četrta, 7. oktobra, pa do nedelje je bila v avli kranjske skupščine odprta razstava inovacij kranjskih delavcev. Zanimivo je, da so se letos prvič delavcem Iskre in Planike pridružil tudi inovatorji Planike in KZK Kranj. - Foto: F. Perdan

Počasna rast dohodka

Jesenice - Dohodek jeseniškega gospodarstva je bil v prvem polletju višji za 17 odstotkov v primerjavi z enakim lanskim obdobjem. Ugotavljajo, da je rast dohodka počasnejša. Dohodek na delavca je bil nekoliko nižji zaradi več zaposlenih. Povprečni čisti osebni dohodek v gospodarstvu je znašal 13.366 dinarjev in je bil za 29 odstotkov večji od lanskega. Najvišji je bil še vedno v panogah finance in druge poslovne storitve - 37.436 dinarjev, najnižji pa v gostinstvu in v turizmu, kjer je znašal 14.817 dinarjev. V gospodarstvu znaša povprečni osebni dohodek 14.594 dinarjev. Jeseniško gospodarstvo ni bilo tako kršitelj dogovora.

V jeseniški občini je bilo nekaj kršiteljev, najpogostejši vzroki pa so bili na novo zaposleni delavci in izpad dohodka ter nizki povprečni osebni dohodki v letu 1981.

D. S.

Olje bo, le slabše obstojno

Namesto sončnic v olju več soje - V Oljarici Britof so s surovinami dobro založeni - Polnilnica kmalu ne bo več ozko grlo

Britof pri Kranju - Glivična bolezen, ki zadnja leta vse bolj napada polja sončnic po Vojvodini, in drugod, je povzročila, da je v olju naših oljarn vse manj sončnic in vse več soje. Doslej je bilo razmerje takšno, da so olja vsebovala 60 odstotkov sončničnega olja, 40 odstotkov je bilo pa ostalih olj, vendar se bo ta odstotek slabšal. Novo olje,

ki bo vsebovalo več soje, ne bo sicer nič slabše, prav tako bo zdravo - če ne še bolj - in okusno, le trajno ne bo tako kot prejšnje. Zato v Oljarici svetujejo, naj ne delamo preveč zalog.

Kot zatrjujejo v Oljarici, se nam v prihodnje za olje ni treba bati. Surovin imajo dovolj. Nekaj surovin za proizvodnjo olja jim je ostalo še od

lanske letine, precej še tudi sončničnega, tako da imajo danes do prihodnje letine zagotovljenih že 80 odstotkov potrebnih surovin. Za to se imajo zahvaliti predvsem Ljubljanski banki - Temeljni banki Gorenjske, ki je vedno našla razumevanje za njihove potrebe.

Tretje leto zapored je sončnice v Vojvodini napadla glivična bolezen, pri kateri se glivice naselijo na vratu sončnice, tako da cvet dobesedno odgnije in odpade. Na takšnih njivah sončnic ne morejo pobrati s kombajni, sončnice pa tudi ne dozore. Letos so sicer šli v predčasno žetev, vendar bodo rezultati majhni. V naših kmetijskih inštitutih si prizadevajo, da bi pridobili prava škropiva, s katerimi bi bolezen sončnic uničili. Pravih rezultatov sicer še ni, vendar prihajajo iz inštitutov vse bolj vzpodbudne vesti, da se bomo v prihodnjih letih vendarle odkrivali te hude nevarnosti in velike gospodarske škode. Poskušajo pa vzgajati tudi nove sorte sončnic, ki bodo odporne proti takšnim glivičnim boleznim. Dotlej pa bosta sončnice morali nadomestiti soja in oljna repica.

Prejšnja leta je primanjkovalo embalaže, zdaj pa je tudi te dovolj. Edini problem, ki še vedno ostaja, je ozko grlo polnilnice. Vendar je vse pripravljeno za gradnjo nove polnilnice. Investicijsko dokumentacijo je že dali v presojo republikanski komisiji za preverjanje investicijskih programov in kaže, tu ne bo zaprek. Če bo vse po sreči, bodo sredi novembra že začeli z deli. Predračun za izgradnjo polnilnice, adaptacijo skladišča za embalirano olje in izgradnjo čistilne naprave znaša 95 milijonov dinarjev. Nekaj imajo lastnih sredstev, skoraj 30 milijonov bodo v investicijo vložili kupci olja, ostalo pa bodo bančni krediti. Če bodo gradili po načrtu, bi v začetku drugega polletja 1983 prihajalo olje že iz nove polnilnice, ki bo dajala dnevno v dveh izmenah do 60.000 steklenic olja. Ob dobri založenosti s surovinami bi torej na trgovskih policah nikoli ne smelo primanjkovati olja.

D. Dolenc

S čokolado vse težje

Čokolada vsebuje veliko uvoženih surovin, zato imajo v Žitovi tovarni čokolade v Lescah vse več težav in grozi jim, da bodo morali pred koncem leta ustvariti proizvodnjo - Pripravljajo nove vrste čokolade, ki bodo vsebovale manj uvoženih surovin, ter izvoz na zahtevno zahodno tržišče.

Lesce - Že julija in avgusta so morali v Žitovi temeljni organizaciji Triglav-Gorenjka v Lescah, v okvir katerega poleg pekarnice spada tudi tovarna čokolada, preiti z dveh na eno izmeno. Tedaj je bil čas dopusta, ali pa so delavce preusmerili k peki kruha in mehkega peciva, tako da brez dela niso bili. Teže bo konec leta, novembra in decembra, ko bodo morali izdelavo čokolade ustaviti, če jim ne bo uspelo dobiti surovin iz uvoza. Izdelava čokolade namreč zahteva uvožen kakavovec, kakavovo maslo in rastlinske maščobe. Zavoljo odvisnosti od uvoza imajo vsi naši izdelovalci čokolade obilo težav, saj doslej svojih izdelkov na tuje sklorajda niso prodajali. Tako je lesčanska tovarna edini slovenski izdelovalec čokolade in svoje izdelke seveda zlahka prodaja doma. Posebej sedaj, ko čokolade primanjkuje in ponudba na prodajnih policah naših trgovin se je krepko osiromasila.

V Žitovi tovarni čokolade v Lescah si z združevanjem sredstev s turističnimi organizacijami in z dogovori zagotavljajo dragocene devize. Za november in december potrebujejo še 200 tisoč dolarjev za uvoz surovin. Če jim ne bo uspelo, bodo morali izdelavo čokolade ustaviti.

Tudi zdaj, ko delo teče, ne zmorejo izdelati toliko čokolade kot pred leti. Septembra so poslali na trg sto

ton čokolade, prav toliko je bilo izdelani oktobra. To pa je trideset ton manj, kot so načrtovali. Zmogljivost tovarne znaša 1.500 ton čokolade na leto in računajo, da jim bo letos s skrajnimi napori uspelo izdelati le 1.100 ton, torej kar 400 ton manj, kot so je izdelali pred leti. Da bi odvisnost od uvoza vsaj malce omilili, se pripravljajo na izvoz izdelkov na zahtevno zahodno tržišče. Za izdelovalce čokolade posebej zahtevno, saj je tam konkurenca ostra. Na drugi strani pa pripravljajo izdelke, ki bodo potrebovali manj uvoženih surovin. Nov izdelek bo tudi riževa čokolada. Vendar zaradi zamrznitve cen skupnosti za cene za zdaj tudi zahtevkov za nove izdelke ne obravnavajo.

Pri peki kruha in mehkega peciva delo teče nemoteno in računajo, da bodo uresničili letni načrt - 6.500 ton kruha in 1.500 ton mehkega peciva. Na rezultate dela v pekarni, kakor tudi v tovarni čokolade, pa bo vplivala zadnja podražitev sladkorja, moke in olja, zato so imeli že doslej za 4 milijone dinarjev več stroškov. S podražitvijo osnovnih surovin bi se morale povečati tudi prodajne cene kruha in peciva, pravijo v Žitovi temeljni organizaciji Triglav-Gorenjka, saj je akumulacija pri teh izdelkih nizka in ne more prenesti tolikšne podražitve.

M. Volčjak

Ob setvi razmišljati o žetvi (in odkupu)

Odlok ne prazni kašč

Gorenjsko kmetijstvo vsekakor nima naloge, da bi reševalo slovensko mlinsko predelovalno industrijo s pšenico. Alpaz vremenske razmere ter v prirejo mesa in mleka usmerjen kmetije tega ne dopuščajo. Poljedelstvo je podrejeno potrebam živinoreje in pšenica je le ena izmed poljščin v kolobarju gorenjskega kmeta. Kljub navidez postranskemu odnosu do pšenice pa je letošnji prispevek gorenjskih pridelovalcev k skupnim družbenim prizadevanjem za domač kruh sorazmerno velik. Ljubljanskemu Žitu so oddali nič manj kot tisoč ton pšeničnega zrnja. Polovico je zbral Kmetijsko-živilski kombinat z Gorenjske - temeljna organizacija Kmetijstvo in drugi del zadrzne in kooperantske organizacije.

Tisoč ton gorenjskih pridelovalcev pa ni skrajna možnost. Rezerve so še precejšnje. Medtem ko družbeni sektor odda mlevsko predelovalni industriji pridelke do zadnjega kilograma, je tržnost v zadrznem sektorju dokaj nizka. Po nekaterih podatkih ne presega niti 30 odstotkov. Če so, recimo, v Gorenjski kmetijski zadrugi letos odkupili 350 ton pšeničnega zrnja, pomeni, da je v domačih kašah ostalo še dvakrat, trikrat toliko pridelka. Če bi torej v prihodnjih letih Gorenjski kmetije oddali na trg znatno večji delež pridelane pšenice, tudi številka 350 ton ne bi bila previsoka. O stoodstotni tržnosti ni mogoče razmišljati, ker v številnih gospodinjstvih pečejo doma kruh ali krmijo (kljub prepovedi) kokoši, prašiče in mlado govedo. Seveda pa bo prej treba marsikje spremeniti miselnost, prelomiti s tradicijo ter zavreči ponekod še močno zakoreninjen stari način pridelovanja pšenice. S sodobnimi agrotehničnimi ukrepi (pravilna izbira semena, najmanj dvakrat spomladansko gnojevanje, pravočasna uporaba zaščitnih sredstev) tudi za gorenjskega kmeta niso nedosegljivi hektarski donosi med 50 in 60 stoti. Ob letošnji žetvi so nekateri to že dokazali.

Povečati tržnost ali preprečiti, da bi pšenico sipali v korita in jasi, ni mogoče s prav nobenimi družbenimi priporočili, le manj z odlokom o prepovedi krmjenja, kakršen je bil sprejet lani. Tudi obiski pospeševalcev in predstavnikov zadruge pri pridelovalcih bodo brez uspeha, če kmet ne bo videl smisla pri svojem pomembnem delu za družbo. Pšenico lahko izvabijo iz kašč na organiziran trg le ugoden odkup, dobra menjava s koruzo in že zdaj, ob setvi, zagotovljeni regresji za semensko mineralna gnojila in zaščitna sredstva. Gorenjske kmete, ki so prvi vrsti živinorejci in gozdarji, velja pri tem še posebej spodbujati. Njihove obveznosti ob prihodnji žetvi so velike - 760 ton pšeničnega zrnja.

C. Zaplotnik

Uspehi majhne tovarne

Kamniki - Eksperimentalna tkalnica v Kamniku je bila do nedavnega ena od temeljnih organizacij mariborskega Tekstilnega inštituta in je niso pojmovali kot proizvodno temeljno organizacijo. S 1. septembrom so se namreč delavci na referendumu izrekli za enovito delovno organizacijo, ki bo poslej poslovala samostojno.

Poleti je Eksperimentalna tkalnica v Kamniku odprla prodajno-svetovalni center, ki se že obrestuje. V prvih dveh poslovnih mesecih je namreč ustvaril desetino celotnega prihodka. Vendar trgovina ni bila edina naložba, ki si jih je tkalnica privoščila zadnja leta. Investirali so tudi v novo halo, obnovo strojnega parka, skladiščno halo, kar je seveda terjalo veliko denarja, vendar se tkalnica kljub vsemu lahko pohvali, da je trenutno brez dolgov in da so vse te investicije do kraja izpeljali. Se vedno so majhna delovna organizacija. Polletni prihodek je znašal 5 milijonov dinarjev. Imajo velike ambicije. Več bi radi delali na novih vzorcih, vendar bi to zahtevalo širitev in modernizacijo proizvodnje, ki je prostorsko stisnjena ne morejo izpeljati. Zato so te načrte pripravili za tretjo razvojno fazo, ki bo morala počakati boljših časov.

Čeprav majhni so pri Eksperimentalni tkalnici veliki izvozniki. S ka-

kovostno ponudbo modnih vzorcih in vzorcev so osvojili zlasti dinavsko tržišče. Obseg izvoza kakih 12 odstotkov vsega prihodka je enako povprečju tekstilne industrije. Vendar o izvoznih uspehih govori drugi kazalci. Eksperimentalna tkalnica namreč izvažala dve leti, pa že izvozi četrtno dela obsega proizvodnje. Čeprav tujem trgu niso kaj dosti znani domači, kar za pretežno del naše industrije ne velja. Kljub temu jim uspeva obdržati visok delež čemur pripomorejo tudi cene, ki si krojijo izključno z novimi grami. Omenili smo, da so v letošnji ustvarili 5 milijonov prihodka, merjavi s lanskim polletjem kar za 80 odstotkov več. S tem in repromateriali za zdaj še niso v njimi jih oskrbuje škotska Gorenjska predilnica, s katero dlje iščejo možnosti sovražnosti. Večino deviz seveda namenijo vinam, po novem zakonu pa preostanek kmalu poide. Če ne bilo tako, bi verjetno že zdaj posodabljali proizvodnjo s stroji in domačem trgu ni treba. Spričo teh omejitev bodo počakati tudi smelo načrtovane naložbe in se jim bodo odrekali boljše čase.

D. Z. Zlobin

Izguba povod za reševanje odnosov

Sanacijski program Zlitove temeljne organizacije Žaga nastane vrsto nalog, s katerimi se bodo delavci izklopali iz malenkostnih polletne izgube, molči pa o poteh za reševanje slabih medsebojnih odnosov, ki so po mnenju izvršnega sveta bolj skrbljujoči

Tržič - Zlitova temeljna organizacija Žaga je polletje sklenila s 102.000 dinarji izgube. Korenine poslovnega neuspeha poganjajo iz iztrošenih strojev in opreme, zaradi česar je prišlo do večkratnih krajših zastojev v proizvodnji, strojelom polnojarmenika pa je povzročil izpad proizvodnje od sredine februarja do sredine maja. Pri žaganju hlodovine so zato delavci uresničili le 90 odstotkov proizvodnega plana. Tračna žaga stroja ni mogla nadomestiti, čeprav je obratovala nepretrgoma. Taka rešitev, sicer edina sprejemljiva in pravilna, je prinesla celo nasproten učinek. Zaradi nedeljskega in nočnega dela so stroški poslovanja narasli.

Tretji vzrok izgube v Žagi so interne cene žaganega lesa za predelavo. V okviru delovne organizacije Zlit so jih z letnim planom določili v povprečju po 6.435 dinarjev za kubični meter, medtem ko bi na osnovi doseženih cen hlodovine že v prvem polletju morala interna cena žaganega lesa znašati 7.555,10 dinarja za kubični meter.

Za odpravo izgube so v temeljni organizaciji Žaga izdelali sanacijski

program, s katerim so v seznanili tudi izvršni svet skupščine občine Tržič. Ta vsebuje vrsto nalog, ki jih delavci že uresničijo, bi nadoknadili zamujene planske dolžitve, delajo ob prostih sobotnih poskrbeli so za nemoteno obratovanje jarmenika in tračne žage, žaganega lesa uskladjali z dejanskimi stroški in podobno. Neprimerno zahtevna naloga pa bo najbrž ljava sistema nagajevanja po delu, ki bo spodbujal dobre delavce.

Kot so namreč menili izvršnega sveta, je predlagani sanacijski program v temeljni organizaciji Žaga bolj povod za reševanje zapletenih medsebojnih odnosov, pa resnična bojazen, da bi temeljna organizacija skoraj nepomembno polletne izgube ne mogla odpraviti. Prav o načinu reševanja teh odnosov pa sanacijski program, kakor je dobil izvršni svet, ne govori. Razen v točkah, kjer pravi, da potrebno urediti stimulativno grajevanje ter takoj pristopiti k delavi novih analitskih ocen za delo in opravila jarmenikarja, čarja, delavca na lupinlem stroju, prevzemalca-sorterja hlodovine.

H. Jelenc

SKUPNOST ZA ZAPOSLOVANJE KRANJ

Zaposlitev gimnazijskih maturantov

Brezposelnost v gorenjski regiji še vedno ne predstavlja resnejšega problema glede na število prijavljenih iskalcev dela, čeprav sicer njihovo število počasi raste. Porajajo pa se problemi znotraj poklicne strukture brezposelnih, kjer se večja števila mladih z dokončano tri in štiritletno srednjo šolo in iščejo prvo zaposlitev.

Izrazito suficitarni so gimnazijski maturanti, saj se njihovo število giblje na Gorenjskem med 70 in 80. Možnosti njihovega zaposlovanja so majhne, največkrat se zaposle za določen čas oziroma za druge oblike nadomeščanja.

Da bi ugotovili, kakšno je njihovo zanimanje za zaposlitev, smo jim poslali vprašalnik, na katerega je od 70 maturantov, odgovorilo 51 (14 fantov in 37 deklet). Osnovne ugotovitve so takele:

- Nekaj več kot polovica že ima delovne izkušnje, saj so bili zaposleni kot receptorji, turistični vodiči, saldakonisti, administratorji, le 15 odstotkov pa jih je delalo v proizvodnji.

- Med nezaposlenostjo ni njihovo edino »delo« čakanje na redno zaposlitev, saj jih nekaj manj kot polovica občasno dela predvsem priložnostna fizična opravila.

- Trideset odstotkov gimnazijskih maturantov še vedno redno študira in predvidevajo, da bodo študij zaključili; vendar pa so smeri študija izključno družboslovne.

- V odgovorih na vprašanje, na katerih področjih bi kot gimnazijski maturant želeli delati, izrazito izstopa področje dela z ljudmi: turistični delavec, vzgojiteljica, varuška. Manj zaželena pa so tajniška, strojepisna, računovodska in druga podobna opravila.

- Pripravljenost zaposliti se na manj zahtevnejših delih (proizvodno delo) je izrazila manj kot polovica anketiranih, ostali za sedaj take zaposlitve ne sprejemajo. Vendar tisti, ki pristajajo na takšno zaposlitev, jo sprejemajo pogojno, torej le za krajši čas, saj čakajo na ustreznjšo zaposlitev, kjer so zahteve višje.

Zaključki:

- Osnovni problem zaposlovanja gimnazijskih maturantov je neusposobljenost za konkretno poklicno delo kljub solidnemu splošnemu znanju,

- Tretjina nima delovnih izkušenj, kar še bolj otežuje kandidiranje za prosta dela in naloge - tudi ta določen čas.

- Okoli 25 do 30 odstotkov jih predvideva, da bodo končali šolanje, kar jim prinaša večje možnosti ustreznega zaposlovanja.

- Glede na to, da večina pristaja na krajše oblike usposabljanj - dokvalifikacij, bomo zaposlovanje gimnazijskih maturantov morali reševati z ustreznimi oblikami priprave za zaposlitev za določena dela in naloge v določenih delovnih organizacijah.

Egi Biček

Kulturno snovanje delavcev

Kranj - V prostorih mestne hiše v Kranju je od petka do danes odprta razstava o delu kulturno-umetniškega društva Sava. Razstavo so odprli v počastitev 10. kongresa zveze sindikatov Slovenije, da bi prikazali, kako daleč seže ljubiteljsko snovanje, saj delavci Save že skoraj dve desetletji tudi s kulturo razvijajo svoj osebnost.

Kulturno-umetniško društvo Sava že dve desetletji ustvarja na pevske, plesne in glasbenem področju, pri čemer gre precejšnja zaloga pripravljenosti njihovega "vzorca", kolektiva kranjske tovarne Sava, pa seveda ustvarjalnosti delavcev in mladih, ki so zagnano začeli orati kulturno ledino.

Portretni kipi športnikov

Kranj - Pred slovesnim začetkom 9. mednarodnega festivala športnih in turističnih filmov v Kranju bodo jutri, v sredo, ob 18. uri v Mestni galeriji odprli razstavo portretnih kipov štirinajstih znanih slovenskih športnikov. Upodobil jih je akademski kipar Anton Herman iz Litovega Velenja, o katerem Marlen Premšak pravi takole:

Anton Herman je uveljavljen slovenski kipar in grafik. V obeh likovnih medijih ubira kaj samosvoje poti in se s specifičnega zornega kota loti kipaške in grafične materije. Svojo opo, racionalno, eksaktno in disciplinirano gradi plastične mase in sočasno s njimi tudi grafične liste in risane, variiranih form.

S ciklusom kiparskih portretov najvidnejših slovenskih športnikov predstavlja tudi s te plati, ko se loti klasične tradicionalne plastične portretne oblike, vendar ne na utečen, klasičen ali morebiti prevzet način, ampak s modeliranjem. Cikel portretnih glav velikih slovenskih športnikov, ki so se s svojimi dosežki uveljavili ne le v jugoslovanskem, ampak tudi v svetovnem prostoru, je zaokrožen poskus, kako danes sodobno izrabiti portretiranje oziroma

Razstava prikazuje razvoj folklorne plesne dejavnosti, ki je od kulturne angažiranosti v Savi prav gotovo ena prvih, najbolj znanih in kakovostnih. Sprva so ljudske plesne obujali le delavci Save, danes pa skupina, dopolnjena z delavci drugih kolektivov, dijaki in študenti, šteje 50 aktivnih plesalcev. Skupina ima danes širši obseg, čeprav je po imenu ostala zvesta ustanovitelju. Plesalce družijo ljubezen do bogate ljudske ga izročila, v čigar zakladnico družno prodirajo že lep čas.

V poldrugem desetletju vokalnega okteta, ki prepeva številne slovenske narodne in umetne pesmi ter zajema v pevsko zakladnico jugoslovanskih in drugih narodov, so se izmenjali

kako tradicionalno spojit z modernim likovnim občutkom.

V precejšnji meri je na Hermanov likovni pristop vplivalo izpopolnjevanje v italijanskih likovnih središčih, od koder je prinesel domov ne le izjemno tehnično in tehnološko znanje, ampak tudi prepričanje, da šele individualni, osebnostni odnos, dosledna avtorska opredelitev da likovnemu delu avtentično polno vrednost.

Portreti so nastajali zelo hitro ter s prodornim doumetjem tipičnega zunanjega izraza in značajskih potez tako, kot jih je mogoče zajeti in napraviti ne s postopno gradnjo, temveč pravzaprav brez predaha. Te glave so imenitni portreti, sočasno pa žive, razgibane kiparske celote s slikovitimi poudarki, z nakazanimi posamičnostmi, s pogumnimi vrezi in plastičnimi prehodi, z občutkom za celoto in razgibanost površine, ki marsikdaj spominja na impresionistične plastične učinke.

Kiparske upodobitve športnikov Antona Hermana so gotovo dragocena stopnica v avtorjevem kiparskem ustvarjanju, ki se hkrati razvija v več smereh enako dosledno in kvalitetno.

dirigenti, ki so vsak po svoje obogatili okteto kulturno vrednost. V petnajstih letih so se izmenjali Peter Lipar, Milko Škobrne, Matevž Fabijan in Jože Mohar.

Instrumentalna skupina, ki spremlja folkloriste, je od harmonikarja prerasla v skupino s prek 10 godbeniki. Tudi njihov repertoar, ki je bil njega dni prilagojen le plesni skupini, je danes širši, saj skupina tudi samostojno nastopa.

S folkloristi Save že 12 let sodeluje tamburaški orkester »Bisernica« iz Reteč pri Škofji Loki. Tamburaši, katerih tradicija seže v predvojno obdobje, so obogatili program folklorea, saj so prispevali obilo lepega iz zakladnice jugoslovanske ljudske ustvarjalnosti.

Razstava ob delavskem kongresu obuja spomin na generacijo delavcev, ki so kulturi v Savi utrlj pot do kakovostnega snovanja. Z njo obenem nameravajo tako in podobna kulturna gibanja med delavci še vzpodbuditi.

ZAČETEK SEZONE V KISELŠTAJNU

Kranj - V lutkovnem gledališču »Gledališče, lutke, glasba« v gradu Kiselštajn se začne nova sezona. Lutkar Cveto Sever bo v četrtek, 14. oktobra, ob 16. in ob 17. uri otroke prvič pozdravil z lutkovno igrico, ki jo je posebej pripravil za začetek.

Nova fotogalerija

Foto-kino klub »Radovljica« je letos odprl novo foto galerijo, imenovano »PASAŽA« v radovljiški graščini. Prednost te galerije je v tem, da je odprta preko celega dne, do 21. ure zvečer in je postavljena takoj za vhom v graščino iz Linhartovega trga. Tako je pripravna za ogled vsem mimoidočim in ne le ozko zainteresiranim posameznikom. Galerija ima 10 panojev, v katerih je možno razstaviti do 30 fotografij običajnega razstavnega formata 30 x 40 cm.

Želja kluba je, da najprej predstavijo vse foto klube Gorenjske, s čim večjim številom njihovih avtorjev. Do sedaj so bili že predstavljeni: fotokino klub »Radovljica«, foto klub »A. Prešeren« Jesenice, foto klub »Bohinj« Bohinjska Bistrica in fotokino klub »J. Puhar« Kranj. Trenutno pa klub pripravlja predstavitev foto-kino kluba »Mavrica« iz Radomelj. Ker klub »Mavrica« zelo močno zastopajo, poleg foto amaterjev, tudi kino amaterji in dramska skupina, se bosta ti dve skupini predstavili na otvoritvi z recitacijami in predvajanjem amaterskih filmov.

Ob vsaki otvoritvi izide tudi ličen bilten z zgodovino kluba, seznamom avtorjev in predstavljenih del.

Nadalje želimo predstaviti še preostale foto-klube iz Gorenjske in še nekatere, nato pa bo galerija služila za predstavitev posameznih avtorjev in za posebne tematske razstave.

Ker je bila galerija dograjena prav v letu, ko klub praznuje 35. obletnico svojega obstoja, je to lep prispevek k temu jubileju. Ivan Pipan

Pester festivalski program

Kranj - Prva dva dneva 9. mednarodnega festivala športnih in turističnih filmov v Kranju bosta v tekmovalnem delu programa predstavila petnajst filmov. Po slovesni otvoritvi, ki bo jutri ob 19. uri v kinu Center, bodo na sporedu jugoslovanski film Trikrat naši, poljski I.T.D., francoski New York in belgijski Stadion, medtem ko edino celovečerno delo, ameriški film Ognjena kočija, sodeluje zunaj konkurence za festivalske nagrade.

V četrtek bo program, tako kot vse naslednje dni do 18. oktobra, razdeljen na dva dela. Ob 16. uri bodo gledalci lahko videli domači film Postojnska jama, kanadskega Ni prostora za strahopetce, madžarskega Vstanite, italijanskega Mini golbojka in švedskega Ok Tallen, ob 20. uri pa nizozemskega Okoli Texela, kitajskega Gora Huashan, jugoslovanska Dobrodošli v Sarajevu in Zmaga ter češkoslovaškega Češka, dober dan.

Celotni tekmovalni program 9. mednarodnega festivala športnih in turističnih filmov vsebuje 57 del iz osemnajstih držav, ki jih je selekcijska komisija, upoštevajoč vsebinsko, izrazno in umetniško plat izbrala med 127 prijavljenimi filmi iz 27 držav Evrope, Amerike in Azije.

Jugoslovanski ustvarjalci se na festivalu predstavljajo z devetimi filmi, ki po ocenah strokovnjakov ne zaostajajo za kvalitativnimi kinematografskimi Češkoslovaške, Poljske, Sovjetske zveze in ZDA. H. J.

Srečanje pesnikov in pisateljev začetnikov

Pisan splet besedil

S sodelovanjem radovljiške tovarne Almira bosta Zveza kulturnih organizacij Radovljica in Gorenjske pripravila v petek, 15. oktobra v gradu Grimšče na Bledu letošnje gorenjsko srečanje pesnikov in pisateljev začetnikov. Sodelovalo bo sedemnajst avtorjev, ki se preizkušajo z literarnimi prvenci: Simona Anderlič z Blejske Dobrave, Januška Beravs iz Ribnega pri Bledu, Mateja Črv z Jesenic, Mojca Gantar iz Kranja, Marta Globočnik iz Senčurja, Marjeta Gorjanc iz Senčurja, Andreja Krivec iz Domžal, Milena Miklavčič iz Žirov, Dušan Mulej iz Begunj, Stane Pečar iz Škofje Loke, Janez Ramovš iz Gorenje vasi, Mira Remic iz Cerkelj, Elizabeta Stefančič z Jesenic, Edi Stres z Bleda, Andreja Svobljak iz Škofje Loke, Francka Ronkar iz Kranja in Jože Volarič iz Kranja.

Udeleženci srečanja se bodo ob 9.30 zbrali v prostorih Zveze kulturnih organizacij Radovljica, nakar bodo krenili na ogled tovarne Almira, ki je pokrovitelj letošnjega področnega srečanja. Ob 17. uri bodo v gradu Grimšče pripravili prijateljski pogovor, ob 19. uri pa se bo začel literarni večer. Tekste bodo recitali člani Prešernovega gledališča iz Kranja, Loškega odra iz Škofje Loke in Linhartovega odra iz Radovljice ob glasbeni spremljavi flavt, kitare in violine. Vsakega avtorja bodo občinstvu predstavili.

Obeta se torej privlačen literarni večer v čudovitem okolju grada Grimšče. Posebej privlačen bo letos pisan splet besedil, ki so jih prispevali avtorji, od afORIZMOV in humoriističnih sestavkov do lirčne poezije. Za pokušino objavljamo besedilo Edija Stresa z Bleda.

Naš turistični biser

Pravijo, da je bog šest dni ustvarjal svet. Sedmi dan je bil prost in ker mu je od sobote ostalo še nekaj repromateriala, je osmi dan z udarniško vno ustvaril naš blejski kot. Njegove lepote je že občudoval star Slovan, se jim čudil Turek, osvajal Napoleon, opisoval pisatelj, opeval pesnik, prodajal kapitalist, dozidoval delavec, sadove pa okušal zahodnoevropski turist.

Splošno o Bledu povzeto po najnovejših statističnih podatkih: Bled leži pol kilometra in šestindeset centimetrov nad morsko gladino, če seveda ni morje preveč vzvalovano. Ima blago subalpsko klimo ter ostre subalpske cene, katere dajejo značilen pečat temu kraju. Obdan je z grebeni Julijskih Alp, Karavank in drugimi manjšimi kuclji, ki ga ščitijo pred čistim zrakom gornjesavske železarnice. Prebivalci so potomci starih Slovanov, kar nazorno prikazujejo s svojim vedenjem. Gostoljubnost izkazujejo na vsakem koraku z besedami domače dobrodošlice »bitte schen«. Parolo vse za turizem uspešno uresničujejo, saj se z vsemi močmi prizadevajo, da bi goste čim dalj časa obdržali na Bledu. V ta namen so celo zgradili znano blejsko natego. Kraki te naprave segajo od jezera vse do hotelov in lokalov ter drugih gostinskih objektov, tako da z njo zelo uspešno nategujejo domače in tuje turiste.

Med prve obiskovalce Bleda bi lahko šteli romarje. Res da niso plačevali ogleda Svete Marije na otoku z devizami, toda njihovi krajarji, darovani služabniku božjemu so bili težko prisluženi na visokogorskih kmetijah. Poleg preprostih ljudi pa je na Bled prihajala tudi gospoda. Ta navada se je ohranila vse do današnjih dni.

Kulturni spomeniki so glavna privlačnost za obiskovalce. Med najpomembnejše sodi blejski grad, ki je v takratnih časih predstavljal občino, davčni urad, sodišče, kulturni in zabavni center. Na gradu so kmetje plačevali desetino od svojega osebnega dohodka, danes pa plačamo kar tri desetine od zaslužka. V otoški cerkvi se nahaja znameniti »zvon želja«. Sem hodijo predvsem razni vodilni delavci naših podjetij. Odkar traja stabilizacijsko obdobje, so turistični delavci že nekajkrat zamenjali vrvo, privezane na zvon, enkrat pa tudi sam zvonček.

Nadalje so omembe vredne mesnice, zgrajene s prefinjenim okusom moderne arhitekture. V času turistične sezone si v njih lahko vsak dan razen ob nedeljah ogledate moderno oblikovane keramične ploščice, razvrščene z geometrijsko natančnostjo, najnovejše elektronske tehtnice, nerjaveči kovinski obešalniki pa dajejo prostoru še poseben svečan izgled. Če boste imeli srečo, se vam bo mesar celo nasmehnil, ponavadi se to zgodi okoli petnajstega v mesecu.

Po napornem ogledovanju turističnih znamenitosti se lahko okrepite v eni od številnih restavracij. Hitri natakariji vam bodo postregli izvirne domače jedi, kot so: dunajski šnicel, steak Holštats, tatarski biftek... Še predno boste končali z branjem novega romana, bo željena jed na mizi. Račun boste plačali po natakarjevem trenutnem razpoloženju.

Na kraju obiska vpišite svoje pohvale in graje v knjigo pritožb. S tem lahko veliko pripomorete k zabavi gostinskih delavcev v času mrtnih sezon. Vaše iskrene pritožbe bodo gotovo sprožile salve smeha. AUFIDERSSEN!

Dragi Lenart!

Žlice so mi prišle na misel. Tiste za jelo, ne tiste za obujanje čevljev. Zakaj pa ravno žlice, se boš vprašal? Zato, Lenart, ker sem bil na otvoritvi slikarske razstave nekega mladega akademskega slikarja in na njegovih platnih so bile namalane samo žlice, tiste za jelo: velike, srednje, velike, majhne, iz najrazličnejših materialov. Veš, bile so lesene, kovinske, plastične in celo aluminijaste, s kakršnimi smo nekoč v dobrih časih jedli v menzah, seveda zaniknih. Slikar je razstavljaval nekakšen žlični ciklus, bi rekel. No, in ker se tudi ti zanimaš za malarijo, naj ti povem, da so bile žlice odlično namalane, le tega nisem razumel, zakaj ravno žlice.

Slikar ni bil iz našega mesteca in najbrž je bilo zato na otvoritvi tako malo ljudi, da me je bilo kar sram tam stati. Da na otvoritvi ni bilo nobenega predstavnika občine, se mi niti ni zdelo tako čudno, da pa sta bila navzoča samo dva člana združenja umetnikov iz našega mesteca, pa še za ta dva pravijo, da nista resna, se mi je pa zdelo zelo čudno! Pa še amaterjev ni bilo, čeprav se jih v našem malem gnezdu kar tare. Čudno, tako malo poklicne radovednosti. Ali je to netovarištvo, morda egoizem ali morda samözagledanost članov združenja umetnikov. Za hudiča, Lenart, da ne vem in še enkrat ti povem, da me je bilo sram tam stati in gledati umetnika, ki pa ga očitno ni bilo nič sram in se je kratkomalo smehljaj.

Za tem slikarjem žlic, dragi moj Lenart, pa je bila otvoritev razstave slikarja kmečkega življenja, amaterja, veš. Njegove slike so mi bile sicer všeč, toda povedati ti hočem nekaj drugega: na otvoritvi se je namreč trlo ljudi od veličin v občine pa do članov združenja umetnikov. Od članov združenja sta bila le tista dva neresna, ki sta bila prisotna na razstavi žlic. Kakšno zanimanje za razstavo amaterskega slikarja! Si moreš misliti, da sta prišla celo predsednik občine in celo predsednik združenja umetnikov? Dvorana je bila nabitno polna, in kar je najvažnejše, Lenart, prišel je tudi eden pomembnih politikov iz prestolnega mesta. Si moreš misliti! Ta večer je bila prava senzacija za nas in nepopisno radost sem doživljal, ko sem gledal množico, ki se je drenalja, ne sicer okoli slik, pač pa okoli politika.

P.S.

Lenart, pozneje sem ugotovil, da je bilo na razstavi slikarja amaterja toliko ljudi zato, ker se je je udeležil tudi znani politik iz prestolnega mesta, ki je v sorodu s slikarjem amaterjem. Najbrž so vsi vedeli, da bo prišel. Ker je slikar še mlad, sem prepričan, da bo njegov naslednji ciklus - zajemalke, šefle, kot jim pravimo po domače!

Pa lep pozdrav tvoje P. P.

Večeri jazza v Prešernovem gledališču

Odlični kranjski jazz glasbenik Tone Janša se je spet lotil novega podviga, ki bo zanimiv predvsem za Kranjčane. Začeti namerava z rednimi nastopi oziroma nekakšnimi jazzovskimi večeri, ki naj bi se vsak teden odvijali v Prešernovem gledališču. Organizatorja prirediteljski Klub ljubiteljev glasbe, ki ima na tem področju že precej izkušenj, in Prešernovo gledališče, ki bo gostitelj. Prvi tak večer bo v sredo, 30. oktobra, od 22. do 1. ure naslednjega dne. V prihodnje naj bi vsak teden, vsak torko ob istem času. Koncerti bodo v bifeju oziroma v dvorani Prešernovega gledališča. Poskrbljeno bo tudi za postrežbo.

Znano je, da v Kranju že več let vlada glasbeno in družabno življenje, ki ga presekajo le občasni dogodki. Jazzovski večeri bi stvari nekoliko obrnili na bolje. Že res, da je jazz za Slovence še vedno specifična glasba in da se okrog njega tudi na Gorenjskem ne zbira prav veliko ljudi. Toda z vztrajnostjo bi bilo le možno doseči večjo glasbeno kakovost in organizatorjem lahko lepo obrestuje. Ne toliko v komercialnem, pač pa predvsem v moralnem smislu. Kazimir Mohar

Jutri začetek festivala

(Dopolnjevanje s 1. strani)

Selekcijska komisija je imela težavo, saj je izbirala med 127 prijavljenimi filmi iz 27 držav. Največ je prišlo iz Evrope in ZDA, medtem ko afriška celina ni zastopana, saj je to dosegel pa tudi azijska. Na razstavi pa so odbrani filmi tako po vsebinski, sporočilni kot po izrazni, umetniški plati vrhunec svetovne umetnosti na tem področju.

Medtem ko turistični filmi ostajajo bolj pri preizkušeni izrazni plati, izjema je predvsem francoski film New York, ki ob turističnih razglednih prikazuje tudi tegobe sodobne civilizacije, je športni film napravil korak naprej. Loteva se s svetovnega oziroma vrhunkega nivoja, telesnovzgojne in rekreacijske plati; raznobarvno, pogosto izjemno krutost z otroki in samostojno življenje ljudi, ki hlepajo po dostojni življenjski dosegih.

Tekmovalni program v kinu Center sestavlja iz več kratkih filmov iz različnih področij, se bo odvijal do 18. oktobra vsak dan ob 16. in 20. uri. Na razstavi bo sedemčlanska mednarodna žirija, v kateri so ugledni

H. Jelovčan

KAREL LESKOVEC

TRNULJE

16

Stopil sem do vežnih vrat. Nekaj trenutkov sem poslušal, kaj počnejo v hiši, ker sem bil pričar, da je že kdo prišel pred menoj. Ura še ni bila pozna, dan pa je zaradi goste in nizke megle že začel ugašati. V hiši ni bilo luči in vse je bilo tiho. Čudno se mi je zdelo. Če bi kdo prišel pred mano, bi ga že od daleč čul. Kadarkoli smo prihajali domov, se je hiša kar stresala od našega skakanja in veselja.

Oče nas je drugače držal zelo na kratko, ob takih prilikah pa je popustil. Občutil je, kako vre iz nas nepopisna radost, da smo se spet sešli. Ko sem stopil v hišo, ni bilo nikjer nikogar. Le na peči je v starih cunjah nekaj migalo. Dvojčka sta bila stara komaj dober mesec. Do takrat jih še nisem videl. To sta bila pri hiši že druga dvojčka. Čez mesec dni sta umrla, in če za vahače ne bi prišel domov, ju ne bi videl. Ko sem stopil v sajasto kuhinjo, sem tam dobil mater, ki se je prav takrat vrnila iz hleva. Skoraj prestrašila se me je, ko me je zagledala. Stisnila me je k sebi in v isti sapi potožila, da jo hudo skrbi, kje so drugi, ker še nobenega ni domov. Preveč dobro nas je poznala, kako zelo je vsakega strah, če ga kje zateče noč.

Tudi očeta ni bilo doma. Tisti dan je napravil drva pri sosedu, zato se je vrnil pozneje. Velik hlebec, ki sem ga stiskal pod pazduho, sem dal materi. Pobožala me je po obrazu in skoraj v joku spregovorila: »O, ti ubogi moj otrok! Kadarkoli smo prihajali domov, ni mogla skriti svoje bolečine in žalosti, ki jo je trla zaradi nas. Ni nam razlagala svojih bolečin, a v vsaki njeni besedi in pogledu smo občutili, kakor da bi nam pripovedovala, kako ji je hudo.

V obraz je bila bleda in shujšana. »Na peči sta dvojčka. Ali si ju že videl?« je povedala bolj z žalostjo kot z veseljem. Spomnila se je, kako se bosta tudi tadva, ko bosta komaj odrasla, potikala od enega gospodarja do drugega. »Kar na peč zlezi in si ju ogledaj« je še dodala. Na peč sem se povzpela bolj zaradi radovednosti, kakšna sta, kakor da bi imel otroke ne vem kako rad, čeprav sta mi bila brat in sestra. Brez teh dveh nas je bila doma cela kopica in tudi pri gospodarju sem jih imel čez glavo. Tam so mi dva obesila na grbo. Starejšemu je bilo malo čez poldrugo leto, drugi pa je bil kakor tadva na peči. Otroci sem se otepal na vse kriplje, vendar sem vedno imel smolo, da sem jih moral varovati.

V izbo se je zavlekel mrak, bratov in sester pa še ni bilo od nikoder. Mati je med delom okoli hiše večkrat prišla pogledat, če se je vrnil kdo od otrok. Najbolj čudno se mi je zdelo, da brata, ki je služil v sosedni vasi in ni imel dosti dlje do doma kakor jaz, še ni. Iz kuhinje me je poklicala mati, da bi ji posvetil v hlev. Vzel sem petrolejko, ki je stala na kamnitem ognjišču, in stopil za njo. Ko je dvignila velik škaf s pomijami poparjene rezanice in ga nalonila na trebuh, je zastokala in ga s težavo odnesla v hlev. Odnesla je še prašičem, potem pa je pobrala posodo in vrnila sva se v kuhinjo.

Hotel sem petrolejko postaviti na ognjišče, ko je nekdo narahlo odprl hišna vrata. Slišal sem, ko je v ključavnici reklo škloc, in vrata so se spet zaprla. V veži je bilo temno. Zanikrna svetloba zakajene petrolejke ni dosegla vežnih vrat, vendar je mati zaslutila, da se je vrnil eden od otrok. Naglas je zaklicala: »O, lej ga, Dolfe je prišel.« V veži je stal drobčan fant s pšenično rumenimi lasmi, ki so mu štrleli izpod okrogle kape kakor grmovje. Obstal je sredi veže in obnašal se je, kakor da ni prišel domov, temveč v tujo hišo. Ko je mati stopila k njemu in ga objela, se je bolj po domače zganil. Bil je najmlajši od bratov in najbolj slaboten. Ko je bil star štiri leta, ga je krvava griza zdelala skoraj do smrti. Od takrat je zaostal v rasti, da je bil droban in bledkast. Pri hiši, kjer je služil za

pastirčka, so ga imeli radi, kakor da je njihov otrok. Po senčnih bregovih je pasel ovce. Vse je bilo dobro, če ne bi bilo dolgočasje in osamljenosti, ki sta nas vse hudo razjedala, ko smo odšli služiti od hiše. To ni bilo prav nič čudnega. Doma nas je bilo polno otrok in kamor smo se obrnili, dovolj družine, kolikor smo si želeli. Vselej smo tičali skupaj kakor piščanci. Pomanjkanje, ko je doma zmanjkalo tudi kruha, ni bilo tako hudo kakor tuja kmetija in življenje pri tujih ljudeh, največkrat v velikem hlevu med živino. V hišo smo smeli samo takrat, ko so poklicali k jedi ali pa poslali na drugo delo zunaj hleva. Zato je bilo vedno polno solza, joka in vzdihovanja, kadar smo zapuščali dom.

»Ja kje pa si hodil toliko časa? Saj vendar vidiš, da se že temni,« ga je malo zaskrbljeno in malo trdo prišla mati. Zvedeti je hotela, ali ga morebiti niso prej spustili domov. Povedal je, da je odšel domov dovolj zgodaj, se je pa zadržal pri otrocih v dolini. Igrali so se, pa je pozabil, kdaj se je začelo temniti. Ni ga zmerjala zaradi tega, še bolj ga stisnila k sebi. Odšli smo v hišo in z bratom sva se skobacala na peč. Zdaj ko sva bila dva, sva prišla bolj do besede, da je mati zvedela, kako se imava. Ko se je hiša napolnila, je vsak teže prišel do veljavne.

Spet je nekdo pritisnil na kljuko. Ko je stopil v vežo, smo začeli težke in nerodne stopinje. Preden je prišel v hišo, smo vedeli, da se je vrnil oče. Petrolejka na mizi je komaj brlela in v hiši je bilo skoraj temno. Mati je čisto privila stenj, da se ne bi po nepotrebem delala škoda. Utihišla sva. Hotela sva očeta presenetiti. Mogočno se je prestopal po hiši, pogledoval sem in tja, pri sebi mrmral in ko je zagledal mater v zapečku, je naglas spregovoril: »No, kaj si še vedno sama?« Ni opazil, da se na peči zraven drobiža stiskava midva. »Ni jih še,« je dahnala.

»Tukaj sva, tukaj, oče,« je zapiskal mlajši brat kakor psiček. Oče je stopil k mizi in do kraja odvil luč, da se je posvetilo, kakor da bi posijalo sonce v hišo. Še preden je stopil k peči, je dejal: »O, pogledj, pogledj, saj jih je nekaj že doma.« Prijazno je spregovoril besedo, dve in še zasmajal se je zraven. Primaknil se je k peči in v hrakemu posebej stisnil roko. Imel je velike in hrpave dlani, da bi se obe moji izgubili v njegovih. Poprašal naju je, kako sva se imela. Vselej sem občutil, kako se z otroki nima kaj pogovarjati. Bolj po domače, očetovsko in prijazno kakor po navadi je spregovoril le ob priložnosti, ko smo se otroci vračali domov. Drugače je bil izredno redkobeseden.

Mati je zaskrbljeno vzdihnala in ga vprašala, kje so drugi otroci in zakaj jih še ni. Oče jo je pogovarjal in v njegovem glasu ni bilo čutiti posebne skrbi. »O, bodo že prišli, če ne nocoj, pa jutri,« je odgovoril, kakor da je osma ura zjutraj, a ne zvečer. Mati ga je bila navajena, da si ni rad belil glave z malenkostmi, ko tako in tako ni mogel pomagati, kljub temu pa ga je zaradi njegove brezbriznosti grdo pogledala. Morebiti bi mu rekla tudi kakšno vročo, če naju ne bi bilo zraven. Če sta kdaj prišla navzkriž, potem o teh stvarih nista nikdar razpravljala pred otroki. Obrnil se je in sedel na klop zraven peči. Ta prostor je bil njegov, odkar je prišel k hiši, in je ostal njegov do konca življenja.

Zunaj je bilo temno kakor v rogu. Mrzla sapa je pihala okoli hišnih vogalov. »Naproti bi jim šla, če bi vedela, kod hodijo,« je razlagala mati svojo skrb. Tudi oče je menil, da zaradi teme ne bi bilo napak iti naproti, ali kam, če ne ve, kod hodijo. Mati je od skrbi in nestrpnosti kar naprej mencala po hiši, dokler se nazadnje ni odločila, da gre pogledat, kje so otroci. Tudi očeta je silila, ta pa se je izmikal, da ne ve, na katero stran bi kazalo stopiti. »Nekje jih že najdem,« je odgovorila mati z malo jeze v glasu. »Korl, pojdi za mano,« me je poklicala. Skočil sem s peči in bil v hipu pripravljen. Ko sva stopila na dvorišče, je bilo zunaj tako temno, da sem moral tipati z nogami pred seboj. »Luč bo treba vzeti s seboj,« je odločila mati, a preden sva se vrnila v vežo, sva zaslislala iz gmajne govorico. Mati je stopila do vogala hiše in vzkljnila: »Oni so.«

Zdaj sta skrb in strah minila. Vsi trije so prišli skupaj. Oče je imel prav, ko je prej povedal, da so se gotovo zmenili, da pridejo hkrati. Jaka, Vinko in Micka so prišli in še nekdo z njimi, zato so bili tako zgovorni. Z njimi je prišel odrasel fant iz sosedne vasi.

Črtomir Zorec

POMENKI O GORENJSKIH KRAJIH IN LJUDEH NA PODROČJU LJUBLJANSKIH OBČIN

(57. zapis)

To je pa treba kar brž povedati: kraji, ki jih bo zajel ta-le pomenek, so že na področju vzhodne ljubljanske občine Moste-Polje. Zares, kar nevede smo prestopili »mejo!« Le-ta poteka po Šmartinski cesti tja do obsavskih Jarš.

POLJE, KDO BO TEBE LJUBIL?

Ko bo ravnica med Mostami in Poljem zazidana z industrijskimi in še kakšnimi podjetji... Zdaj je tam tovarna umetnih vlaken Yulon, skladišča Intertrade, delavnice Pletenin, Saturnus, že od leta 1910 dalje celo letališki hangarji idr. Raven svet pa še tako blizu mesta — to je sevé za graditelje mikavno in zložno.

Je pa tako prostorno polje na vzhodni strani, med železniško progo in Zgornjo Zadobrovo že zazidano — v zadnjih letih je tam zrastle delavsko naselje Novo Polje — da ga ločimo s tem imenom od starega Polja (prej Devica Marija v Polju), ki leži na južni strani železniške proge.

Polje je zelo stara vas. Cerkvico, posvečeno Devici Mariji omenja listina že v letu 1325. Seveda je današnja dvostolpa cerkev popolnoma nova, zgrajena leta 1895, torej že po znanem ljubljanskem potresu. Veljalo pa je Polje od l. 1771 in še daleč v naše stoletje kot božja pot. Zanimivost za sebe so kapelice, postavljene ob cesti od ljubljanske šempetrske cerkve pa do Polja. Vseh je 12 in v vsaki je naslikan kak prizor z Marijinih potovanj, kot jih opisujejo legende. Cerkev v Polju hrani v svoji notranjščini tri umetnine, ki jih velja omeniti: Mihaela Stroja sliki (Križani, Sv. Boštjan) in Goldensteinovo Marijino vnebovzetje.

Na vaškem pokopališču je zaraščen, skoro pozabljaj grob nesrečne slovenske slikarja Jožefa Petkovička, ki je umrl v bližnji Bolnišnici za duševne bolezni. Žal, ne morem se pomuditi pri njem vsaj s sočutno besedo, hiteti moram — tako dolga je še pot — spomnil bi bralce rad le na TV dramo »Nori malara«, kjer je obolelega moža tako pretresljivo upodobil igralec Polde Bibič.

V parku pred pokopališčem stoji spomenik padlim v prvi svetovni vojni, delo kiparja Lojzeta Dolinarja. Ob Zaloški cesti, ki vodi v Polje, pa je postavljen kip Ivana Štreklja Okupirana Ljubljana. Ob vhodu v šolo stoji spominski kamen z imeni 67 padlih v NOB.

PREŠERNOV PRIJATELJ

Že spet prijazno naključje: tudi v Polju lahko steče beseda o Prešernu! Kajti tu je bil doma (rojen 1819) Kajetan Hueber, ki je v času pesnikovega bivanja v Kranju tam služboval kot mestni kaplan (v letih 1846—1848). Hueber se je ob duhovski službi vneto posvečal še pesništvu in komponiranju. Najbolj znana njegova pesem (besedilo in napev) je »Otok bleški...«, ki pa je že zdavnaj ponarodel.

Prešer se je s Hueberjem, ki mu je bil kot človek in tudi nekaj pesni-

ka gotovo všeč, sestajal v kranjskem Kranju.

Po tradiciji sta si bila celo prijatelja in česta sogovorca v kranjski družbi. Ko je Hueber v svojih kranjskih letih snoval verskoliterarni cikel »Apostol kranjski« z leposlovnimi prilogo »Iskre«, je računal s Prešernovim sodelovanjem. Toda s Wolf, ki ga je gubernij vprašal za mnenje, je izjavil, da manjka prava za urejanje potrebna razsoda — in Hueberjeva prošnja je bila odbita...

Skofu Wolfu najbrž pesniki niso bili pri srcu, najmanj pa taki, ki bi družili s Prešernom. Skof gotovo pozabil »sršena«, ki ga je pesnik spustil.

Zapustil boš ti svoje zlate, pripravljena je jama zate; odločen tam od jalove debele, sam ležal bodeš brez škofele.

V epigramu Prešeren namiguje škofovo ljubezen do denarja, ostreje pa na njegovo prijateljstvo grafico Stubenbergovo, ki so Ljubljancani imenovali kratko malo škofela. Seveda je to razumljivo v takratni malomeščanski ljubljanski zbujačo splošno pohujšanje. Po je čenčo izrabil za ost, ki je nameril v škofa, nasprotnika sloveske posvetne književnosti. Dano moramo temu škofu le priznati, se je vsaj ob smrtni uri lepo zapustil je večjo vsoto denarja, katero so potem lahko tiskali v nemško-slovenski in slovensko-slovenski slovar (v štirih obsežnih gah), ki se zato imenuje tudi Wolf slovar.

HIŠA BOLNIH DUŠ

Najbrž bi Bolnišnico za duševne bolezni na Štajerski, kot kak pesnik tako označil Kot Dostojevski, ko je pisal spomenik »Iz mrtvega doma«, iz svojih skisih ječ. Zato ima ime vasi trpek zvok že od leta 1887, ko so tu pobudo dr. Karla Bleiweisa-Trškega (sina očeta slovenskega rodu dr. Janeza Bleiweisa) usilili bolnišnico za duševne bolezni surovi govoricu imenovano »noršnico«. Poslati nekoga »na denec«, je bila prejkoslej žalost. Vas ima ime po močnem strahu, ki izvira ob cesti. Splah na manjka vode, ne talne, ne stajnice; tako da ima nekaj hlastni vodovod, saj voda iz neznane globine kar sama privre, če je perforirana (luknjasta) cev namerjena.

Na področju sedanje bolnišnice bil še sredi druge polovice prejšnjega stoletja urejen zverinjak (danes reki lepše: živalski vrt). Okrog današnje bolnišnice je stislih časov. Zunaj zidu je spomenik brez napisu, posvečen umrli poleonovim vojakom, ki so se vrnili v fužinskem gradu (o fužini graščini v prihodnjem zapisu več). Velja omeniti tudi v obzidano ploščo, ki spominja na letalsko nesrečo. Dne 12. 1933 je treščilo v zid potniško letalo in bilo 8 ljudi ubitih. Letalo je izgubilo višino in strmoglavilo.

öbramba

öbramba

öbramba

öbramba

38 Radovan Timotijević

I. DESANT NA DRVAR ALI SKOK V PRAZNO

Tovariš Tito in vrhovni štab sta nato krenila skozi gozdove do Vučjih poljan, od koder sta po krajšem počitku nadaljevala pot čez vas Pribelje proti Kupreškemu polju. Odtod je sovjetski pilot Aleksander Sergejevič Šornikov s svojo »dakoto« odpeljal del Vrhovnega štaba in Nacionalnega komiteja na čelu s tovarišem Titom v Bari v zavezniško bazo. Nekaj dni kasneje pa so se z ladjo prepeljali na otok Vis.

ZAKAJ HITLER NI USPEL?

Nemci so za operacijo »konjev skok«, ki je trajala celih enajst dni, izkoristili vse, kar so imeli na voljo. Vsi njihovi generalštabni oficirji, generali in maršali, ki so bili seznanjeni s to operacijo, in celo Hitler sam so pri tem uporabili vse svoje znanje in vojno veščino, kolikor so jo poznali. Potem ko jim kar trikrat — v Drvarju, pri Potoku in pri Mliništu — ni uspelo zajeti tovariša Tita in Vrhovnega štaba, je nemško Vrhovno poveljstvo imelo operacijo za končano.

Nemško vrhovno poveljstvo je v tej operaciji uporabilo letalstvo, kopenske pehotne, tankovske in motorizirane sile, zračno-desantne enote, obveščevalno službo, radio-

prisluškovalno službo in enote za specialno vojskovanje, torej vse razen vojne mornarice. To je bilo vse, kar je dotlej poznala sodobna druga svetovna vojna.

Ko so Nemci na koncu te velike operacije potegnili črto in ugotavljali vzroke, zakaj niso uspeli, je komandant nemške 373. legionarske divizije general Eduard Aldrian o borcih 6. liške proletarske divizije med drugim napisal tudi tole:

»Občudovati je treba, kako znajo izkoristiti vsak kamen in vsak grm. Žal mi nimamo take vojske.«

General Ernst von Leyser se v svojem poročilu 2. oklepni armadi pritožuje, zakaj je doživel neuspeh:

»Tito in vrhovni štab sta se na območju Drvarja nenehno premeščala, kar nam je povzročalo velike težave.«

Leyser in tudi komandant 15. gorskega armadnega korpusa, ki mu je bilo zaupano poveljevanje nad največjim delom nemških sil v »konjevem skoku«, sta dala o naših proletarjih objektivno oceno:

»Komunistični elitni enoti — 1. proletarska in 6. liška proletarska divizija — sta se

ogorčeno in dobro borili... Povsod, kjer smo imeli opravka s tem nasprotnikom, je prišlo do neverjetno ostrih bojev. Naše enote so se kljub moralnemu pritisku odločno borile.«

Tako je von Leyser ocenil moč naše narodnoosvobodilne vojske v zahodni Bosni, toda pri tem ni pozabil omeniti, kakšne težave je imela nemška vojska z našimi narodi in narodnostmi med to operacijo:

»Vse ljudstvo je bilo na strani band, ki jih je podpiralo in poskušalo storiti vse, da bi nam otežilo boj. To je bila vojska brez orožja.«

Ko se je general Rendulic zahvaljeval za vse napore, ki jih je nemška vojska prenašala v »konjevem skoku«, je pisal korpusemu komandantu generalu von Leyserju tudi tole:

»Po naši oceni so dale vse enote, ki so se udeležile operacije »konjev skok«, od sebe največ, kar so sploh mogle dati.«

Nedvomno so Nemci storili vse, kar je bilo v njihovi moči, toda njihova operacija, katere cilj je bilo zajeti vrhovnega komandanta NOV in POJ tovariša Tita in Vrhovni štab, kljub temu ni uspela. S položaja je bil odstranjen general von Leyser, poleg njega pa še mnogi drugi oficirji.

Hitler se je tudi tokrat prepričal, da imata Narodnoosvobodilna vojska Jugoslavije ter njeno najvišje vojaško in politično vodstvo na čelu s tovarišem Titom za seboj vse naše narode in narodnosti, in da ni imel dovolj soborne vojske, s katero bi lahko uničil ta boj za svobodo.

KONEC

Usodni 9. september 1942

Telega dne je Selška četa doživela svoj najbolj tragični dan: nad Lipniško planino so Nemci za tak nepričakovan spopad nepripravljeno Selško četo skoraj celoti uničili. Od 50 borcev jih je ta enak boj preživelo samo 8. Selške čete 2. Poljanskega bataljona po 9. septembru 1942 ni bilo več.

V spomin na junaške boje partizanov Selške čete od ustanovitve 14. januarja 1942 pa do njenega tragičnega konca 9. septembra 1942 je zgodovinsko četo ob sodelovanju preživelih borcev zbranih drugih podatkov napisal član čete Janez Lušina-Mali. Zapis bomo objavili v nekaj nadaljevanjih Glasu.

Srečanje 80-letnikov v KS Kranj Center — Družbenopolitične organizacije in svet krajevne skupnosti v krajevni skupnosti Kranj Center usako leto v začetku jeseni pripravijo srečanje s starejšimi krajanji. V krajevni skupnosti je blizu 60 krajanov, starejših od 80 let. Radi se odzovejo povabilu, da malo pokramljajo, obudijo spomine in izmenjajo misli. Letošnje takšno srečanje, ki jih v krajevni skupnosti pripravljajo že več kot deset let, je bilo v petek, v hotelu Jelen v Kranju. Udeležilo se ga je blizu 30 najstarejših prebivalcev Kranja. Člani podmladka RK osnovne šole Simon Jenka so jim pripravili kratek kulturni program. Tiste, ki se srečanja niso mogli udeležiti, pa bodo skupaj s člani komisije za socialna vprašanja pri svetu krajevne skupnosti obiskali na domu. — A. Z.

Zbiralnice mleka so drage

Inspektorji ugotavljajo, da so zbiralnice mleka dobro zgrajene in vzdrževane, žal pa jih bo v prihodnje manj, saj so zelo drage — Dobro shranjevanje mleka je nujno

Kranj — Lani so inspektorji opravili nadzor nad čistočo — bakteriološko neoporečnostjo mleka na območju občine Škofja Loka in tako analizirali 621 proizvajalcev. Vseh je v občini okoli 700. Določilom pravilnika je ustrezalo le 43 odstotkov odzvitih vzorcev.

Na osnovi teh pregledov so lani več kot 40 proizvajalcev mleka izdali odločbe o odpravi pomanjkljivosti in obvezni redni bakteriološki kontroli mleka. Ob tem je bilo pet kmetov zaradi nezmožnosti doseganja predpisanih rezultatov prisiljeno, da so se začasno odrekli oddaji mleka, pri ostalih proizvajalcih pa se vedno trudijo, da bi dosegli ustrezno kvaliteto.

Če pregledajo občino Kranj, potem v primerjavi s Škofjo Loko ugotovijo, da je stanje še nekoliko slabše, medtem ko podatki za Radovljico in za Jesenice kažejo podobno sliko kot v Škofji Loki.

Inspektorji pravijo, da bi bili rezultati lahko znatno bolj ugodni, če bi z bolj razširjeno in strokovno uporabo molznih strojev ter boljše oskrbo tržišča z ustreznimi zdravili zmanjšali obolenje živali zaradi vnetij vimena. Samo zaradi tega vzroka je bilo oporečnih kar 51 vzorcev ali 11 odstotkov.

Ko so pregledovali mleko v Škofji Loki, so razveseljivo ugotovili, da v vzorcih preiskanelega mleka nikjer ni bilo zaslediti ostankov zdravil — antibiotikov, da je večina zbiralnic mleka dobro urejena, da je transport zadovoljivo hiter in da se mlekarski vrči vedno perejo. Vendar pa je v prihodnje gradnja novih zbiralnic kaj vprašljiva zaradi visokih stroškov, saj povprečna zbiralnica velja že kar 600.000 dinarjev. Spodbudna pa je rekonstrukcija loške mlekarnice.

Ne tako nepomemben je transport in prodaja mleka. Ugotavljajo, da v vseh škofjeloških poslovalnicah mleko ustrezno hranijo, povsem drugače pa je v drugih gorenjskih občinah, kjer v posameznih poslovalnicah še prihaja do nepravilnosti. Neredko ugotavljajo, da v nekaterih trgovinah hranijo pivo v hladilnih omarah, mleko pa je zloženo v gajbicah in izpostavljeno temperaturnim spremembam, kar se pozneje doma izkaže kot sesirjeno mleko. Potrebna bi bila večja finančna vlaganja, ki jih zahteva ureditev prodajnih pogojev za mleko. Pri temperaturi do 15 stopinj Celzija se mleko lahko prodaja do 12 ur ali pri 8 stopinjah Celzija, če želijo prodajati uporabno mleko do 48 ur.

D. Sedej

Včasih je boljši makadam

Občani s skopo odmerjenimi sredstvi gradijo lokalne ceste, često pa najbolj zahtevnih terenih, kjer je potrebno dovolj strokovnosti — Želja po asfaltnih prevlekah domala povsod

Kranj — Ko je inspektor za javne ceste obravnaval problematiko na področju gradnje lokalnih cest, je ugotovil, da pri tistih cestnih objektih, ki jih upravljajo krajevne skupnosti, ni kaj prida napredka. Novi objekti se še vedno gradijo brez ustrezne tehnične dokumentacije in dovoljenj, rekonstrukcijska dela pa pretežno po uspešni ali manj uspešni presoji posameznih »izbranih« strokovnjakov. Tako ob vseh prostovoljno zbranih sredstvih, prostovoljnemu delu in dobri volji občanov obstajajo gradnji kot tudi kasnejši uporabi, nastajajo vedno novi, najtežje rešljivi problemi.

Objekti, ki jih gradijo, ležijo večinoma na dokaj težko dostopnem terenu, ki pa nestrokovno gradnjo kaj hitro razkrije. Želje so še vedno dokaj pogosto usmerjene h gradnji asfaltnih prevlek, čeprav bi z denarnimi uspešnejše gospodarili, ki bi po nekje zgradili makadamske ceste. Ker pa se za gradnje in rekonstrukcije uporablja tudi precej družbenih sredstev, bi veljalo zagotoviti kvalitetnejše gradnje. Težave ugotavljajo, potrjujejo mnenje inspektorja, kažejo pa se na nekaterih odsekih: Senturska gora—Ambrož, Pšarna—Požen, Duplje—Podbrezje, Škrajšče—Šmarjetna gora, Gorenja naselje, Hlavče njeve, Leskovicca—Rovčnica, Selca—Golica, Kovor—Hudobno, Javornik—Javorniški Rovt. Dokaj pogosto se dogaja, da je zemljiško-posesniška dokumenta-

cija neurejena, sledijo pa številni spori, pritožbe in tožbe. K temu se priključijo tudi težave zaradi različnih prekopov javnih cest, gradbenih del ob njih, izsiljevanje priključkov in tako dalje. Opaža se neenoten, formalen pristop upravnih organov k izdaji posameznih dovoljenj.

Pričakujejo, da bo ob upoštevanju določil zakona o cestah, po katerih morajo vse ceste prevzeti vzdrževalci kot svoja osnovna sredstva, več reda in strokovnosti. Veljalo bi se tudi zamisliti, kako organizirati operativno za čimcenejšo izdelavo uporabnih strokovnih projektov za gradnjo javnih cest, ki jih bodo najbrž še naprej gradili krajanji. Današnje delovne organizacije, ki se s tem ukvarjajo, bodo za graditelja s skopo odmerjenimi sredstvi občutno predrage.

D. Sedej

V Podvinu zelo zadovoljni

Ne le dobra in kvalitetna letina, ampak tudi dobra prodaja jabolk v nasadu Resje v Podvinu

Kranj — Pred začetkom obiranja jabolk v nasadu Resje v Podvinu so bili precej zaskrbljeni, kako bodo letos zaradi skoraj povsod bogate letine jabolka prodali. Izkazalo se je, da je bila bojazen odveč. Vsa do zdaj obrana jabolka so sproti prodali stalnim in tudi številnim novim kupcem. Danes (torek) bodo obrali še zadnja jabolka sorte zlati delišes in do konca tedna prodali tudi še ta. Kaže torej, da bi kljub rekordni letini letos v Podvinu lahko prodali še

več jabolk. To pa potrjuje, da je kvaliteta podvinskih jabolk zares dobra. Hkrati pa je to tudi priznanje vsem delavcem in še posebno strokovnjakom (med njimi predvsem inž. Benedičiču), ki skrbijo za nasad Resje. Z letošnjo prodajo bodo torej pokrili precejšnje stroške in tudi izkupiček bo. Vendar pa menijo, da letošnja prodajna cena jabolk glede na stroške ni najbolj ustrežna; z njo, če bi bila letina malo slabša, ne bi pokrili niti stroškov. A. Z.

Kopališče dobro obiskano

Radovljica — Radovljsko letno kopališče je bilo tudi to poletje zelo obiskano. Nasteli so kar 10.300 otrok in 9.600 odraslih. Toliko so prodali dnevnih vstopnic, v tej številki pa niso zajete letne sindikalne karte, obiski plavalnih tečajev in šolski pouk telesne vzgoje. Od 1. junija naprej, ko so kopališče odprli, so radovljske šole pripravljale ure telesne vzgoje v letnem kopališču in nekaj tisoč otrok je tedaj imelo tam ure plavanja. Prava posebnost radovljskega kopališča so sezonske sindikalne karte, pri katerih imajo delavci 40-odstotni popust. Sindikalne organizacije pa skupaj z občinsko temeljno telesno kulturno skupnost denarno pomagajo krajevni skupnosti Radovljica, ki upravlja z letnim kopališčem in sosednjim kampom, pri ogrevanju vode.

Izredno dober obisk je brez dvoma odsev vzorno urejenega radovljskega letnega kopališča, ki je postavljeno v lepo okolico gozda, ob njem pa je kamp, kjer se ustavljajo predvsem prehodni gostje, nekaj jih je tudi stalnih. Kopališče je staro skoraj petdeset let, leta 1967 pa so ga temeljito prenovili.

Znatno manjši obisk kot lani pa so letos zabeležili v kampu. Obisk je podobno upadel tudi v drugih gorenjskih kampih. Tako so imeli lani v radovljskem kampu 9.900 nočitev, letos pa le 5.900.

Plošča na Marinkovčevi hiši ostane

Škofja Loka — Nekaj let so se vlekle razprave, kje je pravzaprav bila 12. julija 1943 ustanovljena Prešernova brigada. Ali pri Marinkovcu ali pri Špehu v Davči. Pred leti so spominsko ploščo pritrtili na Marinkovčevo hišo, potem pa so se začele pripombe. No, danes je dokončno ugotovljeno, da je bila sama brigada, okrog 550 borcev na dan ustanovitev postrojena na vrtu pri Špehu v Davči, popolne pa je bil partizanski miting pri Marinkovcu. Plošča bi torej morala viseti na Špehovi hiši, vendar je Občinski odbor ZB NOV Škofja Loka na seji 5. oktobra sprejel sklep, da plošča na Marinkovčevi hiši ostane, Špehova hiša pa dobi dodatno obeležje. Pred tem je enako sklenilo tudi predsedstvo Občinskega odbora ZB NOV Škofja Loka. (dd)

Pohiteti bo treba

Škofja Loka — Že lani so v Škofji Loki pričeli z akcijo, da bi skrb za spomenike in spominska obeležja borbe prenesli z občinskega odbora zveze borcev na krajevne skupnosti. Za skupno 180 spominskih obeležij naj bi po novem torej skrbeli v 23 škofjeloških krajevnih skupnostih. Letos junija so vsi predsedniki krajevnih skupnosti podpisali, da prevzemajo skrb na krajevno skupnost, krajevne skupnosti pa bi morale naprej podpisati samoupravne sporazume s posameznimi šolami, delovnimi organizacijami, mladinskimi organizacijami in raznimi društvi, da bodo le-ti skrbeli za urejanje spomenikov.

Do 10. oktobra naj bi bili podpisani vsi samoupravni sporazumi, vendar so stvari povsem uredile šele 4 krajevne skupnosti, vse ostale pa to delo še čaka. Po zadnjih poročilih občinskemu odboru je s samoupravnimi sporazumi preskrbljeno 48 spominskih obeležij. Med najbolj zavzetimi krajevnimi skupnostmi so Bukovica, Bukovštica, Kamnitnik, Reteče, Trata in Žiri.

Na torkovi seji občinskega odbora ZB NOV Škofja Loka so znova podarili, da morajo v krajevnih skupnostih s podpisi samoupravnih sporazumov pohiteti, kajti s 1. januarjem 1983 ne bo pri Občinskem odboru ZB NOV Škofja Loka nobenih sredstev več namenjenih za vzdrževanje teh spomenikov in spominskih obeležij. D. D.

V Gozd le kos boljše poti

Ta teden se je začela posodobitev 800 metrov dolgega odcepa ceste v Gozd — Celoten projekt, ki predvideva novo traso od Zg. Veterna, zaradi nesoglasja nekaterih lastnikov zemljišč ostaja na papirju

Tržič — V partizansko vasico Gozd pod Kriško goro, ki so jo okupatorji pred osemindesetimi leti do tal požgali, domačine pa zaradi njihove pripadnosti narodnoosvobodilnemu boju in revoluciji izselili, vodi zelo slaba pot. Ozka je, strma in makadamska, ob deževnih nalivih vsa razrita, v snegu pa skoraj nepremagljiva.

Tržiški občani so se že pred leti, ko je bil razpisan referendum za tretji občinski samoprisevek, odločili, da vas Gozd in njene prebivalce približajo razvitejši dolini, jih povežejo s sodobnejšo cesto.

Projekte je naročila krajevna skupnost Križe. Izkazalo pa se je, da načrt posodobitve ceste v Gozd ni najboljši, saj se je držal stare trase. Z malenkostno razširitvijo in utrditvijo cestišča ne bi veliko pridobili. Petnajstodstotni vzponi, ki bi ostali, bi še naprej povzročali preglavice voznikom in vzdrževalcem.

Zato so se v krajevni skupnosti, ki je investitorstvo prenesla na občinsko komunalno skupnost, odločili za nov projekt. Ta predvideva povsem drugo traso od Zg. Veterna do zadnjega ostrega ovinka pred planinskim domom, njen naklon pa dosega največ deset odstotkov. Vendar pa novi projekt v krajevni skupnosti ni naletel na popolno podporo. Nekateri lastniki zemljišč, pretežno gozdov, ki bi jih prečkala tako začrtana cesta v Gozd, rešitve niso sprejeli.

Občinska komunalna skupnost se je tako odločila le za posodobitev zgornjega dela poti, od ovinka pred domom do vasi, dolgega približno 800 metrov. Stroji so se zakopali v zemljo že ta teden, prihodnji teden pa bodo priskočili na pomoč vojski z Bohinjske Bele, ki se bodo lotili nabrežin in odvodnjavanja in tako pripravili teren za nadaljnje strojno delo.

Odcep ceste bo širši in trdnjši od sedanjega. Zahteval bo manj stroškov za vzdrževanje. Škoda le, ker posodobitev, za katero je na voljo okrog milijon dinarjev, še ne bo doživel tudi večinski kos poti v Gozd.

H. Jelovčan

Za mojim plotom pa ne!

Vsekakor je družbeno sprejemljivo in nudse potrebno, da ohranjamo rodovitna kmetijska polja in travnike, kajti brez hrane se ne da preživeti. Ne le v izrednih razmerah, tudi sicer naj bi pridelali vsaj zase dovolj hrane, čeprav vemo, da bi z intenzivnim kmetijstvom prehranili vsaj še tri Jugoslavije.

Vendar pa tako naša industrija kot stanovanjska in druga gradnja terjajo svoj prostor in večkrat morajo poseči tudi po kmetijskih površinah. Prav gotovo je res, da v preteklosti marsikje in marsikdaj niso pametno načrtovali in so posegali v najbolj kvalitetna zemljišča; nasprotovanja tistih, ki zemljo obdelujejo, od nje živijo in jo imajo radi, so bila umestna. Nastala je nepopravljiva škoda, ki je ni mogoče opravičiti z nobeno, še tako visoko produktivno industrijsko vejo ali še tako potrebnimi stanovanji. Danes je vsak poseg v prostor pod budnim očesom zakonov in samoupravnih odločitev.

Ob vsem tem ko izginja plodna ali manj rodovitna kmetijska zemlja — tudi zato, ker se na drugi strani gozd razrašča v nesprejemljive širine — pa ne tako redko naletimo na — malo rečeno — malo čudno miselnost in ravnanje nekaterih lastnikov zemlje. Nekateri lastniki so bili in so še vedno pripravljene prodajati za visoko ceno usokvalitetna lastna polja posameznikom za gradnjo zasebnih hiš. Pripravljene so se bili, s svojimi potencialnimi kupci vred, spuščati v dolgotrajno moledovanje, češ naj upravni organi vendarle dovolijo gradnjo na tistih majhnih »plombicah«. Tedaj pa, ko so se v neposredni bližini teh »plombic« začeli pojavljati zazidalni načrti za družbeno ali organizirano zasebno gradnjo, so nagnali vik in krik. Saj je vsem vendarle jasno: cena uradno odkupljenega zemljišča je pod zakonskim določilom, manjša torej in nikakor tudi ni prijetno, če ti bodo pred nosom zrasli bloki, s kaj več koliko sitnimi družinami in njihovimi nevzgojenimi otroki.

Ta vik in krik ali lažna srčna skrb za plodno zemljo je povsem nemestna, če ti strokovnjaki dokažejo, da je tvoja »plombiško pozidana« zemlja veliko bolj kvalitetna kot zemlja zazidalnega načrta.

Zazidalne načrte zaradi takšnih nasprotovanj začne pokrivati prah, družine so brez stanovanj, gradnja se draži. Začaran krog...

Potrkati v takšnih primerih, ki jih niti ni tako malo, na vest in zavest, računati na socialni ali celo humani čut in odnos — mislim, da s tem vendarle še ni bi uspeli. Vsi skupaj smo še vedno hudi individualisti, urtikarji, ki bi shirali od gneva, če bi nam za lastnim plotom zrasel stanovanjski blok.

In — dokler ga še ni, pogumno v boj! Preizkusi recept: na maratonskih sestankih tolcimo po mizi, da ne dovolimo oduzema plodne zemlje za našim plotom! Če bodo dokazali, da ni tako plodna, kot mislimo se zlahka in celo nekaj let sklicujemo na to, da je infrastruktura v naši vasi že zdaj nikakršna! Se pravi, da ni dovolj bolnic, supermarketov, balnišča in da je celo železniška čakalnica premajhna za prihajajoče nove stanovalce. Do tedaj, nas bodo prepričali o nasprotnem, bo poteklo ojoj, veliko Save, denar za gradnjo bloka pa bo medtem itak skopnel...

Darinka Sedej

Avdicija

Kranj — Skupina za moderni ples, ki deluje pod okriljem društva Modrina, želi pridobiti nove plesalce. Avdicija bo danes ob 19. uri in v četrtek, 14. oktobra, ob 16. uri v diskoteki hotela Creina. K sodelovanju vabi društvo Modrina dekleta višine od 167 do 172 centimetrov in fante višoke od 175 do 183 centimetrov. Skupino bo vodila Alenka Dolenc iz Tržiča.

Valvasorjev dom pod Stolom — Pod Stolom, na Valvasorjevem domu, ki ga upravlja Planinsko društvo Radovljica, so slovesno odkrili spominsko ploščo kurirski postaji G-17. Kurirsko postajo so ustanovili leta 1944. Ploščo so odkrili ob kulturnem programu učencev osnovne šole iz Zirovnice, ki so ploščo sprejeli v varstvo. — Foto: D. Sedej

TRŽIČ

5. seja DRUŽBENOPOLITICNEGA ZBORA

skupščine občine Tržič bo v ponedeljek, 18. oktobra ob 17. uri v mali sejni sobi skupščine občine Tržič

5. seja ZBORA ZDRUŽENEGA DELA

skupščine občine Tržič bo v torek, 19. oktobra, ob 17. uri v veliki sejni sobi skupščine občine Tržič

4. seja ZBORA KRAJEVNIH SKUPNOSTI

skupščine občine Tržič bo v torek, 19. oktobra, ob 17. uri v mali sejni sobi skupščine občine Tržič

Dnevni red

Po ugotovitvi sklepčnosti in potrditvi zapisnikov zadnjih zasedanj bodo delegati vseh treh zborov na ločenih sejah obravnavali:

- osnutek aneksa k dogovoru o temeljih družbenega plana občine Tržič
- poročilo o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v prvem polletju 1982
- samoupravni sporazum o usmeritvi prodajne cene bencina in plinskega olja
- predlog sklepa o uporabi sredstev solidarnosti SR Slovenije za delno odpravo posledic naravnih nesreč
- predlog odloka o dopolnitvi odloka o ustanovitvi samoupravnega sklada za izvajanje intervencij v kmetijstvu in porabi hrane v občini Tržič
- odlok o zagotavljanju in usmerjanju sredstev za pospeševanje kmetijstva in intervencije v proizvodnji hrane v obdobju 1982-1985
- imenovanje predstavnikov družbene skupnosti v razpisne komisije za imenovanje individualnih poslovnih organov
- volitve in imenovanja
- predlogi in vprašanja delegatov

Družbenopolitični zbor bo razen tega obravnaval še:

- program dela zborov skupščine občine Tržič za obdobje november in december 1982

Zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti pa:

- odlok o organizaciji, ureditvi in poslovanju veterinarsko-higienske službe v občini Tržič
- odlok o potrditvi zazidalnega načrta Ravne T-3
- odlok o občinskih upravnih taksah, predlog za dopolnitev

Zgolj formalna plat

Zakon o varstvu živali pred kužnimi boleznimi določa, da je varstvo živali pred kužnimi boleznimi dejavnost posebnega družbenega pomena, ki zajema veterinarsko-sanitarne ukrepe za preprečevanje, ugotavljanje, zatiranje in izkoreninjanje kužnih bolezni ter ukrepe za varstvo zdravja ljudi in varstvo človekovega okolja. Za varstvo pred kužnimi boleznimi so občinske skupščine, veterinarske in druge organizacije združenega dela ter posamezniki dolžni organizirati primerne službe, ukrepati in zagotoviti denar za njihovo preprečevanje, zatiranje in izkoreninjanje.

V okviru varstva pred kužnimi boleznimi ima še posebno mesto veterinarsko-higienska služba, ki nora odstranjevati živalska trupla n odpadke, s katerimi bi se utegnila raznesti živalska kužna bolezen. Organizacijo in delovanje veterinarsko-higienske službe predpiše občinska skupščina z odlokom.

Predlog odloka o organizaciji, ureditvi in poslovanju veterinarsko-higienske službe v občini Tržič pomeni dejansko le pravno ureditev vprašanj na tem področju, saj veterinarsko-higienska služba že dela. Pooblaščenca organizacija za njo je živinorejsko-veterinarski zavod Gorenjske v Kranju, denar pa na osnovi ovrednotenega programa dela in poročila o opravljenem delu zagotavlja samoupravni sklad za izvajanje intervencij v kmetijstvu in porabi hrane v občini Tržič.

Višje upravne takse

Junija je republiška skupščina sprejela zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o upravnih taksah, po katerem so se upravne takse povečale za dvakrat. Glede na novo višino taks oziroma zdaj veljavno takso tarifo, ki jo upravlja vsa občine v Sloveniji, je potrebno popolniti tudi občinski odlok o upravnih taksah. S tem bi se letos občinske upravne takse povečale skupaj za približno 900.000 dinarjev.

DOGOVORIMO SE

Nova spodbuda kmetijstvu

Junija sprejet republiški dogovor o enotni politiki in ukrepih pri pospeševanju proizvodnje hrane vsebuje nove ukrepe predvsem na področju premiranja mesa in mleka ter premiranja za privezovanje telet - Za dodatne obveznosti tržiški samoupravni sklad za izvajanje intervencij v kmetijstvu in porabi hrane nima dovolj denarja, zato izvršni svet predlaga uvedbo davka po stopnji 0,50 odstotka iz osebnih dohodkov zaposlenih.

V tržiški občini so že marca lani ustanovili samoupravni sklad za izvajanje intervencij v kmetijstvu in porabi hrane. Glavna vira sredstev sklada so prispevki tržiških delavcev v višini 0,22 odstotka od bruto osebnih dohodkov ter sredstva občinskega proračuna.

Ker pa v večini slovenskih občin na osnovi zakona o intervencijah v kmetijstvu in porabi hrane niso ustanovili samoupravnih skladov za izvajanje intervencij, niti samoupravnih sporazumov o združevanju denarja za te namene, je bil letos sprejet republiški zakon o zagotavljanju in usmerjanju sredstev za intervencije v proizvodnji hrane v obdobju 1982-1985. Zakon med drugim pravi, da občinske skupščine lahko z odloki predpišejo posebni občinski davek iz osebnega dohodka delavcev. Tega vira financiranja tržiški odlok ne vsebuje, zato izvršni svet predlaga, da se odlok v tem smislu dopolni.

Hkrati ponuja v sprejem tudi odlok o zagotavljanju in usmerjanju sredstev za pospeševanje kmetijstva in intervencije v proizvodnji hrane v obdobju 1982-1985. Letošnji finančni načrt samoupravnega sklada

v tržiški občini predvideva za uresničitev različnih ukrepov prek 3,2 milijona dinarjev.

Ta denar pa ne zadošča za nove naloge, ki jih narekuje junija sprejet republiški dogovor o enotni politiki in ukrepih pri pospeševanju proizvodnje hrane. Dogovor prinaša novosti oziroma dodatne družbene obveznosti na področju premiranja mesa in mleka ter premiranja za privezovanje telet.

Edini možni vir za zagotovitev denarja v okviru občine je torej davek iz osebnega dohodka. Izvršni svet predlaga uvedbo davka po stopnji 0,50 odstotka, upoštevajoč osebne dohodke, izplačane za meseca oktober, november in december. S tem bi pokrili letošnje obveznosti, v prihodnjih letih pa zagotovili zadostna sredstva za pokrivanje deleža občinskega sklada na področju intervencij v kmetijstvu.

Za ukrepe, sprejete z republiškim dogovorom, so razen sredstev občinskega sklada določena tudi sredstva živinorejske poslovne skupnosti, sredstva klavnice in republiškega sklada za intervencije v kmetijstvu in porabi hrane.

Dvoje odgovorov delegatom

• Na prejšnjem zasedanju zbora združenega dela je delegat iz Bombažne predilnice in tkalnice Tržič zanimalo, kakšna je letošnja oskrba s premogom in kurilnim oljem v tržiški občini in kako bo glede na sovlaganja v premogovnikih prihodnje leto.

Mercatorjev tozd Preskrba kot nosilec preskrbe s premogom v občini za leto načrtuje porabo 15.300 ton premoga, od tega 9300 ton rjavega in 6000 ton lignita, kar predstavlja 12,7 odstotka vseh potreb na Gorenjskem.

Merkur, nosilec preskrbe na Gorenjskem, ima sklenjene sporazume, temelječe na dohodkovnih in kreditnih odnosih, po katerih je za leto 1982 zagotovljenih 75.360 ton premoga, to pa je le 62,8 odstotka vseh potrebnih količin.

Na osnovi teh količin in količin, ki jih bo Merkur dobil do leta 1985, je treba za sovlaganje v rudnike od 1982. do 1985. leta zagotoviti na Gorenjskem skoraj 31,3 milijona dinarjev. Glede na omejene količine premoga v gorenjskem prostoru bodo omejene tudi količine v tržiški občini. Nasprotno je preskrba z drvmi zadovoljiva.

Pri oskrbi s kurilnim oljem po prenehanju prepovedi prodaje kurilnega olja gospodinjstvom Petrol že razvažajo kurilno olje, in sicer 1500 litrov na gospodinjstvo. V prosti prodaji na črplakah pa kljub manjšim zalogam kurilnega olja še ni, saj še niso znana enotna navodila o omejitvah količin in o času prodaje kurilnega olja.

Solidarnost s prizadetimi kraji

Lansko pomlad je območje občine Brežice prizadela pozeba in plazovi, ki so povzročili za skoraj 200 milijonov dinarjev škodo. Odbor podpisnikov družbenega dogovora predlaga, da se za delno odpravo škode uporabijo sredstva solidarnosti Slovenije v višini 5,275 milijona dinarjev, kar predstavlja tri odstotke neporabljenih sredstev solidarnosti, oblikovanih v letu 1981.

V noči med 12. in 13. junijem letos so poplave in neurje na območju občine Idrija, 29. junija pa neurje in toča v občinah Brežice, Sentjur pri Celju in Smarje pri Jelšah povzročili škodo v skupnem znesku prek 764,5 milijona dinarjev. V vseh občinah škoda presega tri odstotke družbenega proizvoda, zato odbor podpisnikov družbenega dogovora predlaga, da se jim pomaga s sredstvi solidarnosti v višini dobrih 83,4 milijona dinarjev. Tržiški izvršni svet oba predloga podpira.

• Delegati iz tovarne Trio so vprašali, kdaj bo končana gradnja oziroma obnova mostu na Mlaki, na cesti Zlit-Križe.

Po pogodbi med občinsko komunalno skupnostjo in izvajalcem del Gradbinec iz Kranja bo most obnoven do 15. decembra letos. Če bo vreme neugodno, bodo asfaltna dela prestavili do aprila 1983, vendar bo most odprt za ves promet od sredine decembra.

Štirje stolpiči na Ravnah

Zazidalni načrt Ravne T-3, ki ga izvršni svet predlaga za potrditev, zajema območje Raven od stanovanjskega in poslovnega objekta Ravne 19 do »Jezae«. Namen zazidalnega načrta je nadomestiti že dotrajan stanovanjski fond, zato je predvidenih več rušitev starih objektov, hkrati pa tudi povečanje števila stanovanj. Na komunalno že opremljenem prostoru, opremo bo potrebno samo delno prilagoditi, bodo zrasli štirje novi stolpiči, z obnovo nekaterih objektov pa bo število stanovanj od sedanjih 94 zraslo na 131.

Osnutek arhitektonskega dela zazidalnega načrta Ravne T-3 je bil izdelan že pred tremi leti. Na osnovi ugodnih rezultatov obravnav v svetu krajevnih skupnosti Ravne in v organih občinske stanovanjske skupnosti je izvršni svet zatem sprejel sklep o javni razgrnitvi zazidalnega načrta. Bistvenih pripomb nanj ni bilo.

Tehnični del zazidalnega načrta je bil napravljen pri Arhitekt biroju SGP Tržič šele maja letos. Do septembra so bili usklajeni elementi načrta, ki ima zdaj vse pogoje za sprejem v skupščini.

Za vzdrževanje cest ni denarja

Republiška skupnost za ceste bi za uresničitev vseh nalog po srednjeročnem planu letos potrebovala dobrih 9,6 milijarde dinarjev, medtem ko sprejeti finančni načrt dovoljuje porabo v višini 5,3 milijarde dinarjev. V tem znesku so predvideni tudi prihodki od kreditov domačih bank, blagovnih kreditov izvajalcev del, združevanja 15-odstotnega dela prodajne cene goriva ter povečanja pristojbin, ki jih plačujejo cestna motorna vozila. Na ta način bi republiška skupnost pridobila 905 milijonov dinarjev, potrebnih za redno vzdrževanje cest.

Za 15-odstotno združevanje dela razlike v prodajni ceni goriva je skupščina republiške skupnosti za ceste ponudila samoupravni sporazum vsem skupščinam občin in za povečanje pristojbin za cestna

Skrčene možnosti razvoja

Osnutek aneksa k družbenemu planu razvoja tržiške občine za to srednjeročno obdobje postavlja skromnejše okvire rasti na gospodarskem in družbenem področju - Posebna pozornost zunanjetrgovinski menjava, kjer namerava tržiško združeno delo doseči 190-odstotno pokritje uvoza z izvozom in bistveno preseči prodajo na konvertibilni trg

Dogovor o temeljih družbenega plana za to srednjeročno obdobje so v tržiški občini sprejeli konec 1980. leta. Ker so se doslej bistveno spremenili pogoji gospodarjenja, je skupščina konec marca letos sprejela odlok o pripravi in sprejetju sprememb in dopolnitev družbenega plana. V osnutku aneksa k dogovoru so sestavljenci skušali upoštevati realne možnosti nadaljnega razvoja tržiške občine, pri tem pa spoštovali načelo, da se bodo o konkretnih rešitvah in ciljih dogovorili med javno razpravo o osnutku aneksa.

Dokument posebej a osrednjo pozornost gospodarstvu, na katerega predvidenih dosežkih sloni tudi razvoj vseh drugih področij življenja in dela v tržiški občini.

Glede na dosežani gospodarski razvoj, spremenjene pogoje gospodarjenja in ukrepe ekonomske stabilizacije osnutek aneksa k dogovoru o temeljih družbenega plana občine Tržič postavlja nekoliko drugačne okvire rasti. Tako se bo realni družbeni proizvod namesto do štiri odstotke povečal največ do treh odstotkov, industrijska proizvodnja namesto petih za štiri odstotke, izvoz za 10,7 odstotka, uvoz do treh odstotkov, zaposlenost se bo gibala v mejah naravnega prirastka, toda največ za 1,1 odstotka, produktivnost dela se bo povečala najmanj za dva odstotka, investicijska poraba bo v družbenem proizvodu dosegla več kot 15-odstotni delež, medtem ko bo stopnja rasti sredstev za osebne dohodke manjša od rasti primerljivega dohodka glede na dogovor o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka ter v skladu z doseženo produktivnostjo dela.

Spremembe se dotikajo tudi ekonomskih odnosov s tujino. Družbeni plan razvoja tržiške občine predvideva, naj bi se v tem srednjeročnem obdobju izvoz povečal za 12,8 odstotka, osnutek aneksa k dogovoru pa navaja 10,7-odstotno rast, s čimer bi v občini dosegli 190-odstotno pokrivanje uvoza z izvozom, najvišje na Gorenjskem. Predvideni padec izvoza je le navidezen, saj gre za bistveno ugodnejše razmerje med izvozom na konvertibilni in klirinški trg v prid konvertibilnega, ki pa je težje dosegljiv in prinaša tudi manj dohodka. Predlog aneksa bo namesto skupnega prikaza izvoza prikazal planske cilje posebej za vzhod in posebej za zahod.

Na področju trgovine kot sestavnega dela gospodarstva so zanimivi predvsem načrti Mercatorja-Preskrbe o predvidenih vlaganjih v nove prostore. Gre za gradnjo dveh novih trgovin v kranjski občini, skladišča blagovnih rezerv in diskont v Bistrici ter preureditev več poslovalnic v tržiški občini v skupni vrednosti 127 milijonov dinarjev. Glede na to, da je vsota v zaostrenih pogojih gospodarjenja za trgovinsko organizacijo izredno zahtevna zaloga, je izvršni svet za zadovoljitev potreb po osnovni preskrbi v obrobni krajevnih skupnostih, kjer trgovin še ni, odprl tudi možnost vključitve zasebnega sektorja.

Družbene dejavnosti bodo v tem srednjeročnem obdobju zadržale doseženo razvojno stopnjo, kar pomeni, da se dejavnost v okviru svobodne menjave dela ne bodo povečale, razen v dejavnostih, ki so ali bodo morale sprejeti nove obveznosti oziroma bodo zašle v kritični položaj. Tako izhodišče postavlja na kocko osnovne šole v Lomu in v Križah na celodnevni pouk, ustanovitev centra za socialno delo in nekatere druge naloge. Skladno z možnostmi gospodarstva ter infrastrukture.

Uskladitev do konca leta

Šest organizacij združenega dela s področja gospodarstva morajo preveč izplačane osebne dohodke iz prve polovice leta uskladiti do konca leta.

V tržiškem gospodarstvu so v prvem letošnjem polletju v primerjavi z enakim lanskim obdobjem sredstva za osebne dohodke porasla za dobrih 28 odstotkov, medtem ko bi glede na doseženi dohodek smela celo za več kot 32 odstotkov.

Kljub skupni usklajenosti v občini pa so nekatere organizacije združenega dela mejo prekorčile. Kot kršiteljice dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka so se pojavile: Lepenka, SGP Tržič, Gradbinec - tozd Gradbeno operativa, Obrtno podjetje, SAP - tozd Gorenjska, Kompas - tozd Turistični in gostinski obrati Ljubelj, Komunalno podjetje in Rog - tozd Cevarna.

Izvršni svet skupščine občine Tržič je ugotovil, da Lepenka in Cevarna nista kršiteljici dogovora, ker masi za osebne dohodke usklajujeta na ravni delovnih organizacij, vse druge pa je opozoril, da morajo do konca leta uskladiti rast mase sredstev za osebne dohodke z dogovorom.

V negospodarstvu so razporejena sredstva za osebne dohodke v prvem polletju porasla za blizu štiri odstotkov. Na tako rast je vplival predvsem dom Petra Uzarija, katerega podatki za leto 1981 so celoviti. Izvršni svet je ugotovil, da so dogovor sicer prekorčile v organizacijah oziroma skupnostih, vendar pa so njihovi razlogi opravičljivi in kršiteljev v negospodarstvu ni.

Glede osebnih dohodkov v negospodarstvu izvršni svet meni, da so nizki in zaradi njihovega preteklega leta zaostajajo tako občini kot na Gorenjskem. Predlagajo da vzgojnovarstvena organizacija uskladi osebne dohodke po družbeno priznanih kriterijih, ki veljajo za dejavnost v občini in pokrajini, pa ob enakem obsegu dela ne postati kršiteljica dogovora.

Priznanja delavnim krajanom

Križe - Na slavnostni seji družbenopolitičnih organizacij samoupravnih organov krajevnih skupnosti Križe, Pristava, Seniče in Senično so predsedniki krajevnih konferenc SZDL podelili letošnja priznanja Osvojitelne fonte najbolj delavnim krajanom.

V krajevni skupnosti Križe so bronaste znake OF prejeli: Mirko slav Hrast, Stane Kočvar, Jože Poljanec, Jože Bohinc, Bogomir Bajt, Peter Mali, Marjan Zupar, čič ter Jure Ahačič, v Pristavi Mihael Karo, Peter Čanak, Marica Perko, Martin Kraševc, Irena Perš, Marjan Zaplotnik, Matjaž Hladnik, v Seničnem Franc Justin, v Seničnem Metka Kopač, Stanislava Ferenc in Janez Ribnikar.

Tržičani uspešno organizirali kros

Dobra udeležba

TRŽIČ - Prizadevni organizatorji letošnjega občinskega jesenskega prvenstva v krosu...

mmlajši pionirji (1969): 1. Janez Šmid (Storžič) 2:45,10...

starejše pionirke (1968): 1. Andrejka Mali (ŠSD Kokrški odred) 3:05,55...

starejši pionirji (1968): 1. Uroš Markič (Polet) 2:36,22;

starejši pionirji (1967): 1. Slavko Pesjak (SD Zvirče) 2:33,50...

mmlajši mladinci (1966/65): 1. Maks Valjavec (Prepih) 6:06,71...

starejše mladinke (1965/64): 1. Vida Požun (SD Leše) 8:48,69;

starejši mladinci (1964/63): 1. Klemen Dolenc (Radovljica) 9:38,82...

veterani A: 1. Franc Rožič (SD Bistrica) 13:11,49...

veterani B: Jože Meglič (Podljubelj) 13:11,56...

veterani C: 1. Meta Kralj 3:12,28...

Prognoza za letošnje prvenstvo v krosu... Rezultati mlajše pionirke...

Smučarski skoki

Zaključek sezone na plastiki v Kranju

Kranj - Letošnjo sezono treningov in tekmovanj na plastičnih skakalnicah...

Nedeljska prireditev na Gorenji Savi bo dokaj kvalitetna...

Tečaj za začetnike v Stražišču

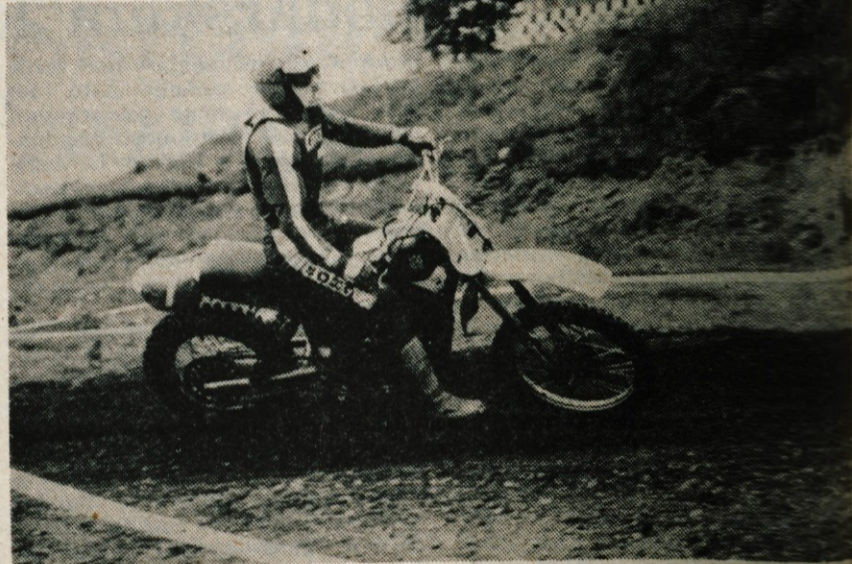
Kranj - Smučarski klub Triglav bo tudi letos začel s tečajem začetnikov...

Knafelj in Špenko najboljša

Kranj - Pred dnevi so se končala letošnja poletna prvenstva v smučarskih skokih...

Rezultati: mlajši cibicani: 1. Oblak (Braslovče)...

J. J.

Tekmovalci v motokrosu, Tržičan Matjaž Globočnik, sedaj že nekaj časa član AMD Koper, med vožnjo

Avto-moto šport

Sandi Jakopič republiški prvak

Član AMD Bled Sandi Jakopič je postal republiški prvak v kartingu...

Tudi tekmovalci v motokrosu zaključujejo sezono...

Janez Pintar pa nas je ponovno razveselil v dirki v Budimpešti...

M. Jenkole

Predsednik skupščine TKS Slavko Teran podeljuje pokal zmagovalcu med člani J četu Bohincu - Foto: J. Kikel

SMUČARSKA IZKAZNICA V KRANJU

Kranj - Akcija »Smučarska izkaznica« v Kranju že več kot mesec dni dobro teče...

Marjan Podržaj odličan v Italiji

MILANO - Mednarodna lokostrelska sezona se je končala v Milanu z FITA turnirjem...

Gorenjci v ligaških tekmovanjih

NOGOMET - V osmem kolu slovenske nogometne lige so Kranjčani na domačem terenu ostali praznih rok...

Izida - Triglav: Tabor Jadran 0:1 (0:0), Domžale: Jesenice 4:3 (3:1)

Pari prihodnjega kola (24. oktober) - Jesenice: Elan, Izola: Triglav.

ROKOMET - V derbju prve zvezne B rokometne ženske lige je moštvo Alplesa iz Železnikov prvič klonilo...

Izidi - ženske - Olimpija: Alpes 30:18 (10:6), Preddvor: Branik 22:19 (11:10), Izola: Duplje 21:17 (14:8)

Pari prihodnjega kola - ženske - Alpes: Podravka, Ina: Preddvor, Duplje: Fužinar, Peko: Izola, moški - Kvarner: Jelovica, Peko: Izola.

ODOBJKA - V novo prvenstveno sezono so startali tudi odbojkarji v prvi zvezni ligi B in odbojkarice v drugi zvezni ligi...

Izidi - moški - Radnik: Bled 3:2, Novi Zagreb: Kamnik 3:1, ženske - Bled: Merkur 0:3.

Pari prihodnjega kola - moški - Bled: Reka, Kamnik: Luški Radnik, ženske - Metalac: Bled.

-dh

Nogomet

Razprodaja točk v Kranju

KRANJ - SNL Triglav: Tabor Jadran 0:1 (0:0), stadion Stanka Mlakarja, gledalcev 200, sodnik Miletič (Celje).

Strelec - 0:1 Rožanc (75).

Triglav - Stenovc, Doljak, Brezar, Ovsenek (Cotman), Čančar, Vigec, Grubič, Legat, Česen (Gros), Radosavljevič, Jeglič (Valant).

Tabor Jadran - Žiberna, Gashi, Živkovič, Bezek, Abram, Masič, Zadel (Rožanc), Studen (Vovk), Matič, Vuletič, Zelenik (Škerjanec).

Zdesetkana enajsterica kranjskega Triglava tudi v tem kolu ni uspela, da bi na domačem igrišču iztržila ugoden izid...

Čeprav so Triglavani začeli poletno in je vse kazalo, da bodo zlahka nadigrali, se

Šah

Turnir v Tržiču

TRŽIČ - Šahovsko društvo Tržič razpisuje turnir III. kategorikov, ki se bo pričel 19. oktobra ob 17. uri...

J. Kikel

Hokej Negotovi koraki

Bled - Upravni odbor Hokejsko-drsalnega kluba Bled se dober mesec pred pričetkom hokejske sezone ubada z vrsto neznank...

Upravni odbor Hokejsko-drsalnega kluba Bled vidi rešitev nakopičenih problemov v povezavi športa, rekreacije, turizma in gostinstva...

-dh

Komentiramo

Različni apetiti

KRANJ - Za nami je svetovno prvenstvo v dviganju uteži, ki je bilo v Ljubljani, pred nami je tekmovanje za svetovni gimnastični pokal, ki bo v Zagrebu...

Toda želje posameznih mest, regij in republik še vedno niso v skladu z našim sedanjim gospodarskim položajem...

ni porabili ogromno sredstev za izgradnjo novih objektov, ki pa so žal po tem prvenstvu ostali neizkoriščeni.

Ljubljana bo čez dve leti gostiteljica najboljših kegjačev na svetu. Kandidat za to svetovno prvenstvo je bil tudi Novi Sad.

Leta 1984 imamo namreč v Sarajevu zimske olimpijske igre. Če pripravimo vse objekte za najboljše smučarje na svetu...

-dh

Balinanje

Jelovica prvak

ŠKOFJA LOKA - Komisija za šport in rekreacijo pri občinskem sindikalnem svetu Škofja Loka je bila pred dnevi ob organizaciji BK Loka 1000 prireditev letošnjega sindikalnega prvenstva v balinanju...

Izidi - finale - Alpina: Jelovica 7:13, Gradis: Varnost 11:12, Alpina: Varnost 13:3, Gradis: Jelovica 4:13, Alpina: Gradis 13:2, Varnost: Jelovica 2:13.

Vrsnatni red - 1. Jelovica (Škofja Loka), 2. Alpina (Žiri), 3. Varnost, 4. Gradis (oba Škofja Loka), 5. KGS Sora, 6. Klavdivar (oba Žiri).

Prve štiri ekipe so dobile lične pokale, ki jih je podelil predsednik komisije za šport in rekreacijo pri občinskem sindikalnem svetu Škofja Loka Janez Krajnc.

-dh

vstaje jugoslovanskih narodov in narodnosti, na katerem so igrali naš državni prvak Jesenice, ljubljanska Olimpija...

Probleme v blejskem hokeju velja urediti že zavoljo fantov, ki so iztrževali deset dni dopusta za trening na Češkem...

Lepšo bodočnost pa si nekateri hokejisti na Bledu močno želijo. Upajo, da bodo uresničili pobudo radovljskih družbeno-političnih organizacij...

C. Zaplotnik

Sporočili ste nam

KRANJSKA OBČINSKA NOGOMETNA LIGA – V treh ligah, ki jih organizira občinska nogometna Zveza Kranj, je bilo odigranih že pet kol. Posredujemo vam izide četrtega kola, rezultate zadnjega kola pa bomo objavili kasneje. V članski skupini A so bili doseženi naslednji rezultati: Sava : Kokrica 6:0, Trboje : Naklo 5:2, Triglav B : Korotan 3:0, Podbrezje : Primskovo 3:0. Vodi Sava s šestimi točkami. V članski B skupini pa so igrali Senčur : Zarica 3:0, Visoko : Britof 2:2, Grintavec : Hrastje 3:1. Vodi Senčur z osmimi točkami. V mladinski ligi je Kokrica premagala Trboje s 7:1, Primskovo pa Senčur s 3:0. Vodi Naklo s 6 točkami. V tekmovanju pionirjev je Sava premagala Naklo s 6:0, Preddvor Senčur s 5:2, Britof pa Primskovo s 7:1. Vodi Britof z 8 točkami.

R. K.

ŠKOFJELOŠKA OBČINSKA NOGOMETNA LIGA – Tudi v četrtem kolu škofjeleške občinske nogometne lige so bili doseženi pričakovani izidi. Sodniki so pokazali enega rdečega in tri rumene kartone. Pionirjev Gorenje vasi ni bilo na srečanju v Škofji Loki. Rezultati – člani: Jelovica : Kondor 3:0, Polet II : Gorenja vas 2:9, Reteče : Kondor II 5:2, Reteče II : Alpina 1:10; pionirji: Reteče : Polet 7:0, Kondor : Alpina 0:5, LTH : Gorenja vas 3:0 b. b.

J. Starman

PONOVEN USPEH GORENJSKIH PARAPLEGIKOV – V Murski Soboti je bil 4. košarkarski turnir gorenjskih paraplegikov. Pokrovitelj je bila tovarna Mura. Sodelovalo je šest moštev, med katerimi so imeli gorenjski košarkarji največ uspeha. Premagali so Ljubljano, Pomurje, prav tako pa tudi Maribor po podaljku. Najboljši strelec je bil član Gorenjske Marjan Trdina z 68 koši. Po štirih turnirjih je Gorenjska najuspešnejša. Trikrat je zmagala, enkrat pa je bila druga.

TENIŠKO TEKMOVANJE TRŽIČANOV – Teniška sekcija TVD Partizan Križe je priredila občinsko teniško prvenstvo. Ker v tržiški občini ni primernih igrišč, je bilo tekmovanje v Kranju. Tržičani oziroma Križani upajo, da jim bo pri osnovni šoli v Križah uspelo urediti primerna igrišča. Med igralkami je zmagala Karmen Kodrič pred Peharčevo, Kraljevo in Japljevo. Pri moških pa je zmagal Štefan Jakšič pred Reljo Dragutiničevićem, Francem Aljančičem in Nunarjem. Posebej so nastopili igralci, mlajši od 35 let. Zmagal je Milan Nadišar, drugi je bil Zdravko Jazbec, tretji Zdravko Križar in četrti Dušan Jazbec.

J. Kikel

IGRALCI GOJA TEKMUJEJO – Začel se je turnir za pokal Go kluba Kranj, na katerem sodeluje 12 igralcev tega kluba. Igrajo v prostorih mladinske organizacije ZSMS Vodovodni stolp v kleti vrtca Janina. V prvem kolu je Pintar premagal Mirtiča, Chvatal Furlana in Zakotnik Omejca, ki se je vrnil iz JLA. Tudi drugo kolo je bilo zanimivo. Vse tri partije so se končale s prodajami. Zakotnik je premagal Furlana, Pintar Chvatala in Omejc Mirtiča. Zakotnik in Pintar imata po dve točki, Chvatal in Omejc po eno, Furlan in Mirtič pa sta še brez točke. Do konca so še tri kola.

M. Chvatal

GORENJSKA PREDILNICA

ŠKOFJA LOKA
Kidričeva 75, n. sol. o.

razpisuje prosta dela in naloge
VODJE TEHNIČNE SLUŽBE

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje pogoje:

- visoka ali višja strokovna izobrazba tekstilne smeri in 4 oziroma 5 let delovnih izkušenj,
- aktivno znanje enega svetovnega jezika,
- da ima potrebne poslovne in organizacijske sposobnosti in moralno-politične kvalitete ter izpolnjuje druge pogoje ustreznega družbenega dogovora o kadrovski politiki.

Kandidat bo imenovan za dobo 4 let.

Pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh po objavi na naslov Gorenjska predilnica Škofja Loka, Kidričeva 75, kadrovska služba.

Prijavljene kandidate bomo obvestili o izbiri v 30 dneh po preteku roka za sprejemanje prijav.

Danes občinski jesenski kros

KRANJ – Trim klub Sava iz Stražšča obvešča vse prijavljene tekmovalke in tekmovalce, da bo preloženi sobotni občinski jesenski kros danes, torek, ob 13. uri, s startom pri Šempetrskem gradu pod Šmarjetno goro. Če bo ponovno slabo vreme, bo kros v sredo ob isti uri in na istem mestu.

Za današnji kros velja razpis, ki je bil dan za sobotnega. Vsi bodo nastopili v osemnajstih kategorijah. To so vse kategorije, ki so bile objavljene v razpisu. Slačilnice so v domu Partizana v Stražšču.

-dh

Sporočila v Glasu imajo vedno uspeh

IZBRALI SO ZA VAS

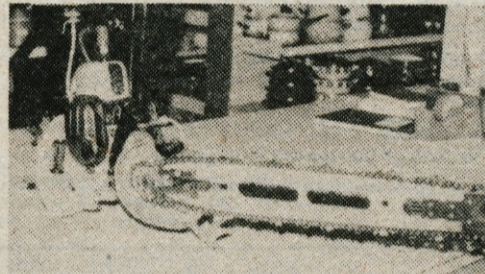

Keramika je vedno lepa. Posebno toplino, domačnost prinese v dom. Uporabna in okrasna je hkrati. Pri FUŽINARJU na Jesenicah so se te dni bogato založili z vsemi vrstami vaz in vazic, kozurcev, vrčkov, krožnikov in podobnega. Barve pa prevladujejo rjave in kobaltova modra.

Cena: od 128 do 472 din

Motorne žage, ki so jih te dni dobili pri jeseniškem FUŽINARJU, so uvožene iz Sovjetske zveze. Res so malce ne navadne oblike, vendar so izdelane tako, da pri delu ne trpijo, še posebej pomembno pa je, da imajo po 2 meča in 3 verige, pa še zelo veliko orodja in rezervnih delov zraven.

Cena: 22.627 din

Nepričakovano nas je v 73. letu starosti zapustila naša ljuba žena, mama, stara mama in tašča

MARIJA HARTMAN

po domače Repnikova

Pogreb bo v četrtek popoldne, 14. oktobra 1982 na pokopališče v Žabnico. Do pogreba leži na domu v Spodnjih Bitnjah 21.

Žalujoči: mož Franc, otroci Milka, Štefka, Francelj in Majda z družinami ter ostalo sorodstvo

Spodnje Bitnje, Žabnica, Ljubljana

Peko

TOVARNA OBUTVE TRŽIČ

IZIDORA

PRAVO USNJE

VERONIKA

VAŠA

OBUTEV ZA JESENSKE DNI

ISKRA
Industrija širokopotrošnih izdelkov »Široka potrošnja« n. sol. o.,
Škofja Loka, TOZD Tovarna gospodinjskih aparatov
»Gospodinjski aparati« n. sub. o. Škofja Loka, Reteče 4

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

1. VODENJE IN ORGANIZIRANJE DELA V ODDELKU MONTAŽE
2. NAJZAHTEVNEJŠE VZDRŽEVANJE STROJNE OPREME
3. VEČ DELAVCEV ZA DELA V MEHANSKI OBDELAVI IN TRANSPORTU

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- pod 1.:
- višjo izobrazbo tehnične smeri in tri leta delovnih izkušenj,
pod 2.:
- kvalifikacijo strojne smeri in tri leta delovnih izkušenj,
pod 3.:
- polkvalifikacijo kovinske smeri in eno leto delovnih izkušenj oziroma končana osemletka in eno leto delovnih izkušenj.

Kandidati pod točko 1. morajo opraviti predhodni preizkus znanja v obliki naloge, ki jo dobijo v tovarni. Kandidati pod točko 2. in 3. imajo poizkusno dobo po pravilniku o delovnih razmerjih.

Prijave sprejema splošno, pravno kadrovske sektor tovarne 15 dni po objavi. O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

Vse informacije lahko dobite v splošno, pravno-kadrovske sektorju tovarne ali po telefonu 61-861, int. 14.

OČESNA OPTIKA MARIBOR

IZDELAVA VSEH VRST OČAL

na recept ali brez

Bogata izbira okvirjev in sončnih očal

PREGLED VIDA

v ponedeljek, torek, sredo, petek od 13. do 15. ure,
v četrtek od 8. do 10. ure
v ordinaciji v servisu

OPTIČNI SERVIS - KRANJ, Cesta JLA 18
(nasproti porodnišnice)

Delovni čas: od 7.30 do 19. ure, ob sobotah od 7.30 do 12. ure.

Telefon: 22-196

Priporočila se **OČESNA OPTIKA MARIBOR**

VODNOGOSPODARSKO PODJETJE KRANJ

Komisija za delovna razmerja oglašuje prosta dela oziroma naloge
2 KV TESARJEV

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev za pridobitev lastnosti delavca v združenem delu za nedoločen čas s polnim delovnim časom izpolnjevati še naslednje pogoje:

- pokicna šola tesarske stroke ali,
- tečaj za KV tesarje,
- poskusno delo 1 mesec

Kandidati naj pošljejo prijave s priloženim življenjepisom in dokazili o strokovnosti ter potrdilom o stalnem bivališču na naslov najkasneje v 15 dneh po objavi.

Prošenj brez dokazil o strokovnosti komisija za delovna razmerja ne bo obravnavala. Po poteku objavnega roka bodo kandidati pisмено obveščeni o izbiri najkasneje v roku 40 dni.

TERMIKA Ljubljana, n. sl. o.
TOZD PROIZVODNJA ŠKOFJA LOKA, o. sub. o.

objavlja prosta dela in naloge

1. SAMOSTOJNEGA RAZVIJALCA ZA KITE

z nalogami proučevanja, tehnološkega pridobivanja in uvajanja uporabe kitov v industriji in gradbeništvu

- Pogoj:
- visokošolska izobrazba kemijske smeri,
- 5 let delovnih izkušenj,
- znanje nemškega jezika

2. ENERGETIKA TOZD

z nalogami proučevanja in uvajanja sistemov optimalne izrabe energijskih virov v proizvodnem procesu, koristi uporabe energije kot stranskega produkta procesa in projektiranja energijskih naprav

- Pogoj:
- visokošolska ali višješolska izobrazba smeri energetika,
- oziroma 3 leta delovnih izkušenj na podobnih delih,
- znanje nemškega jezika

3. UPORAVLJALCA KUPOLKE

za dela pri upravljanju kupolne peči za proizvodno kamene volne v obratu Trata v treh delovnih izmenah

- Pogoj:
- KV strojni ključavničar,
- 1 leto delovnih izkušenj

Dela in naloge so razpisane za nedoločen čas s polnim delovnim časom, poskusnim delom tri mesece in se opravljajo pod točko 1. v obratu Bodovlje, pod točko 2. in 3. pa v obratu Trata. Imamo lasten prevoz na delo na vse tri izmene iz Poljske doline. Delo nagradujemo po doseženem uspehu. Dodatne informacije lahko dobite v kadrovske službi TOZD. Izbrani kandidati imajo možnost strokovnega izpopolnjevanja in napredovanja.

Pismene prijave z dokazili o izobrazbi pošljite v 15 dneh od dneva objave na naslov: Termika TOZD Proizvodnja Škofja Loka, Trata 32, 64220 Škofja Loka. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 8 dneh po izbiri.

GORENJSKA LEKARNA p. o. KRANJ

Delavski svet DO razpisuje

I. DELA IN NALOGE INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA - DIREKTORJA DELOVNE ORGANIZACIJE

II. DELA IN NALOGE DELAVCEV, KI IMAJO POSEBNA POBLASTILA

1. upravnika lekarne Jesenice
2. upravnika lekarne Kranj
3. upravnika lekarne Radovljica
4. upravnika lekarne Škofja Loka
5. upravnika lekarne Tržič
6. upravnika lekarne Zlatorog Bled
7. vodje finančne službe
8. vodje službe za organizacijo plana in analize

Kandidati za opravljanje del in nalog pod točko I. morajo izpolnjevati splošne pogoje iz 168. in 511. člena zakona o združenem delu ter naslednje posebne pogoje:

- visoka izobrazba farmacevtske smeri,
- 5 let delovnih izkušenj na odgovornih delovnih mestih,
- ustvarjalni odnos do uveljavljanja in uresničevanja samoupravljanja in sposobnost odgovornega gospodarjenja z družbenimi sredstvi

Kandidati za opravljanje del in nalog pod točko II. morajo izpolnjevati poleg splošnih pogojev iz 168. člena zakona o združenem delu še naslednje posebne pogoje:

- a) Za dela pod zaporedno točko 1. do 6. lahko kandidira diplomirani farmacevt z opravljenim strokovnim izpitom, z najmanj 3-letnimi delovnimi izkušnjami ter organizacijskimi sposobnostmi;
- b) za dela pod točko 7. in 8. lahko kandidira delavec z najmanj višjo izobrazbo ekonomske smeri z najmanj 3-letnimi delovnimi izkušnjami ter organizacijskimi sposobnostmi

Delovne naloge so razpisane za 4-letno mandatno dobo.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev in opisom dosedanjih delovnih izkušenj sprejema 15 dni po objavi delovna organizacija Gorenjska lekarna p.o. Kranj, Gosposvetska 12, z oznako »za razpise z navedbo del in nalog.

Nepopolnih ponudb komisija ne bo obravnavala. Kandidate bomo o izbiri obvestili najkasneje v 60 dneh po izteku razpisa.

Osnovna šola PETER KAVČIČ Škofja Loka

Komisija za delovna razmerja razpisuje prosta dela in naloge

- UČITELJA

v oddelku PB na predmetni stopnji, za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

- Pogoj:
- PA - skupina angleški, slovenski jezik,
- nastop dela 10. 11. 1982

- UČITELJA

za srbohrvaški jezik za določen čas s polovičnim delovnim časom. Začetek dela takoj.

- UČITELJA

razrednega pouka za delo v PB, za določen čas s polnim delovnim časom (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu).

- Pogoj:
- PA - razredni pouk, nastop dela 1. 2. 1983

- UČITELJA

razrednega pouka za delo v PB, za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Nastop dela 1. 2. 1983.

- Pogoj: - PA - razredni pouk.

Prijave z dokazili o izobrazbi pošljite v roku 15 dni od objave razpisa na naslov Osnovna šola Peter Kavčič, Škofja Loka, Šolska ulica 1, komisija za delovna razmerja.

SOZD ALPETOUR ŠKOFJA LOKA

TOZD Potniški promet Kranj

objavlja na podlagi sklepa komisije za delovna razmerja naslednja prosta dela in naloge:

- za DE Škofja Loka
- 5 VOZNIKOV AVTOBUSA - 1 voznik za določen čas
- 2 SPREVEDNIKOV
- 1 ČISTILKE s polovičnim delovnim časom

- za DE Kranj
- 7 VOZNIKOV AVTOBUSA
- za DE Radovljica
- 1 VOZNIKA AVTOBUSA z bivališčem v okolici Podnarta

Pogoji za voznike:

- šola za voznike motornih vozil in izpit D kategorije,
- 1 do 2 leti delovnih izkušenj, od tega več kot 1 leto na delih poklicnega voznika,
- poskusno delo 3 mesece

Pogoj za sprevednika:

- osemletka in 1 leto delovnih izkušenj,
- poskusno delo 3 mesece

Delovno razmerje se sklence za nedoločen čas, razen za enega voznika v DE Škofja Loka, kjer se delovno razmerje sklence za določen čas.

Pismene ponudbe z dokazili sprejema za DE Škofja Loka in Radovljica kadrovska služba v Škofji Loki, Titov trg 4 b, za DE Kranj pa kadrovska služba v Kranju, Koroška 5 in sicer 15 dni po objavi.

Kandidati bodo o izidu obveščeni v 60 dneh po izteku prijavnega roka.

mladinski servis Kranj p. o.

DIJAKI, ŠTUDENTJE!

NIČ VAS NE STANE, ČE SE VČLANITE V MLADINSKI SERVIS KRANJ.

Zahtevamo samo:

potrdilo o šolanju in osebno izkaznico ali indeks

In kaj vam nudimo?

- občasne zaposlitve
- opravljanje vozniškega izpita B kategorije v lastni avtošoli
- cena tečaja: 350 din
- cena ure vožnje: 230 din

Vse informacije dobite po telefonu 26-398.

Dom učencev IVO LOLA RIBAR Kranj, Kidričeva 53

objavlja prodajo **MOTORNEGA VOZILA CIMOS CITROEN (kombi)**

Razpisana cena vozila je 48.000 din.

Prodaja vozila bo v petek 19. 10. 1982 ob 10. uri na dvorišču doma, Kidričeva 2.

Ogled vozila bo v četrtek 18. 10. 1982 od 10. do 12. ure na istem mestu.

Pismene ponudbe do časa prodaje sprejema tajništvo doma. Ponudnik mora ob ponudbi plačati 10 odstotno ceno vozila.

Prometni davek in ostale stroške plača kupec.

KMETIJSKA ZADRUGA ŠKOFJA-LOKA

objavlja prosta dela in naloge

1. DELAVKE V MLEKARNI za nedoločen čas
2. DELAVKE V MLEKARNI za določen čas (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu)
3. POMOŽNEGA DELAVCA v mehanični delavnici

Za dela pod točko 1. in 2. velja pogoj premakljivega delovnega časa.

Prošnje naj kandidati s objavljeno dela in naloge dostavijo v 8 dneh sekretariatu Kmetijske zadruga Škofja Loka, Jegorovo predmestje 21.

MALI
OGLASI

telefon
27-960

PRODAM

Prodajam BETONSKO ŽELEZO, premera: 6, 10 in 12. Gradisar Janez, Sp. Duplje 67 10499
Poceni prodajam dobro ohranjen STE-DILNIK Gorenje na trda goriva. Telefon 68-257 od 15. ure dalje 10500
Prodajam KRAVO po izbiri. Podreča 24, p. Mavčiče 10501
Prodajam brejo OVCO. Slavko Vrabčič, Bistrica pri Trzihu 70. Tel.: 50-203 10502
Prodajam trajnožarečo PEC. Informacije na tel.: 24-549 10503
Ugodno prodajam 2 PLASČA, rjavo in črno, žametno JAKNO za vitko dekle 15-18 let in topel PLASČ za dečka 6-8 let. Faflik, Bistrica 40, Trzih 10504
Prodajam LESTVE primerne v gospodinjstvu - izdelujem pa tudi po naročilu. Faflik Miro, Bistrica 40, Trzih 10505
Prodajam dobro ohranjeno PEC na olje, nemške znamke. Zupančič Katarina, Planina 28, Kranj 10506
Prodajam mladiče, čistokrvne NEMSKE OVCARJE, stare 6 tednov. Zevnik, Zg. Bitnje 70, pošta Žabnica 64209 10507
Prodajam mlado KRAVO po teletu. Muhovc, Zirovnica 9 10508
Neškropljena lepa JABOLKA, jonatan in voščénke - na drevesu po 5.-din, obrane po 8.-din prodajam. Vidic Franc, Partizanska 8, Bled 10509

Prodajam več PRASIČEV, težkih od 40 do 150 kg. Posavec 16, Podnart 7994
Razprodajam 1 leto stare KOKOŠI - mesnice in KOKOŠI za zakol. Ceglernica 1, Naklo 10223
Prodajam VEZANA OKNA, SOBNA VRATA in VHODNA VRATA - malo rabljeno. Senčur, Sveteljeva 4, tel.: 41-011 10382
Prodajam barvni TELEVIZOR Gorenje. Cepin, Sp. Besnica 172 10398
Prodajam globok OTROŠKI VOZICEK - cena 2.500.-din. Ogled od 18. do 19. ure, Rudija Papeža 3, stan. št. 20, Planina II - Kranj 10496
Prodajam 4 tone CEMENTA in železne TRAVERZE od tramvaja, dolžine 5-7 m. Plata 1 10497
KLAVIRSKO HARMONIKO 80 basov, 4 + 1 register, malo rabljeno, prodajam. Naslov v oglašnem oddelku 10498

ARCEOMURKA
LOKA SKOFJA LOKA
TOZO PRODAJA NA DROBNO
priporoča nakup
bukovih drv
v prodajalni
kurivo
v SKOFJI LOKI, Mestni trg 39

KUPIM

Kupim dobro ohranjen OSEBNI AVTO (srednji razred) star 4 do 6 let. Ponudbe pošljite pod »Gotovina 150.000« 10525
Kupim kakršenkoli karamboliran AVTO. Ponudbe po tel.: 81-608 10526

VOZILA

Prodajam ZASTAVO 750, letnik 1973, cena 1,2 SM. Košenina, Sv. Duh 37, Škofja Loka 10445
ZASTAVO 101 1300 (1979) prodajam. Kacin, Begunjska 15, Kranj, telefon 22-535 10453
Ugodno prodajam dobro ohranjeno SKODO 100 L, letnik 1975, prevoženih 55.000 km, registrirana do septembra 1983. Praprotnik Peter, Brezje 21, Trzih 10466
Ugodno prodajam ZASTAVO 101, letnik 1980. Krajnik, Breznica 5, Škofja Loka 10510
Prodajam MZ 250, letnik 1979. Šolar, Topolje 7, Selca 10511
Prodajam ZASTAVO 101, letnik 1973. Prostor, Gorenja vas 1, nad Škofjo Loko 10512
Prodajam FIAT 125, letnik 1976, prevoženih 42.000 km ali menjam za manjši avto. Kalan, Lojzeta Hrovata 8, Kranj 10513
SKODO 100, letnik 1972, prodajam. Sluga, Mlaka 28, Kranj 10514
Ugodno prodajam ZASTAVO 750, letnik 1969, registrirano do sredine maja 1983. Zofija Grmšek, Tatinec 1, Predvdor 10515
Prodajam nevozno »KATRCO«, letnik 1974 celo ali po delih. Naslov v oglašnem oddelku ali tel.: 44-646 10516
Prodajam osebni avto ZASTAVA 750, popolnoma obnovljen. Ogled možen od torika do petka popoldne - po 15. uri. Okič, Kežarjeva 20, Jesenice 10517
R-4, letnik 1976, garažirano prodajam. Tel.: 064-83-950 10518
ZASTAVO 101 comfort, letnik 1981 - september, prodajam. V račun vzamem 126-P. Tel.: (064) 81-441 int. 27-04 popoldne 10519
Prodajam R-4 dobro ohranjen, registriran do maja 1983. Informacije dopoldne, tel.: 28-861 int. 208, popoldne pri Benedičič, Kranj, C. 1. avgusta št. 1 10520
Prodajam LADO 1200 registrirano do septembra 1983. Sokol, Gubčeva 4, Kranj - Planina 10521

ISKRA
Industrija za električna orodja Kranj, p. o. Savska loka 4

Komisija za delovna razmerja in osebne dohodke delovne organizacije objavlja naslednja prosta dela

1. DVEH ČISTILK za čiščenje proizvodnih prostorov
2. VEČ DELAVCEV V PROIZVODNJI
3. VEČ KVALIFICIRANIH ALI PRIUČENIH STRUGARJEV, ORODJARJEV, REZKALCEV ALI BRUSILCEV

Kandidati morajo poleg splošnih izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:

- pod 1.: - zaželena končana osnovna šola,
- starost nad 18 let,
pod 2.: - zaželena končana osnovna šola,
- starost nad 18 let,
pod 3.: - zaželena končana poklicna šola ustrezne smeri.

Kandidati naj pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov Iskra - Industrija za električna orodja Kranj, Savska loka 4, splošno-kadrovsko področje.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju ponudb.

MARIJA PRIMC

Cesta na Klanec 3, Kranj (v bližini gostilne Blažun)

Vam nudi kvalitetno in hitro izdelavo vseh vrst očal.

tudi s končano oblikovalno šolo. Angelika Krznar, Kranj, Rudija Papeža 1, Planina II 10531

PRIREDITVE

V restavraciji CREINA se pričnejo PLESNI ZABAVNI VEČERI, vsako soboto ob 20. uri do 1. ure. Igra skupina »MODRINA« VABLJENI 10532
Ansambel »SIBILA« obveščata, da bo v SOBOTO ob 20. uri PLES v ŽELEZNI-KIH, v NEDELJO ob 16.30 pa v VODI-CAH. Ples na PRIMSKOVEM ODPADE zaradi krajevnega praznika. VABLJENI!

OSTALO

PAZIT grem OTROKA NA DOM v Kranju. Informacije po tel.: 21-984, dopoldne od 10. do 12. ure 10534
Iščem varstvo za 9 mes. starega fantka. Informacije od 8 do 14. ure. Telefon 27-860

ZAHVALA

Ob boleči izgubi moža, očka, sina, brata, strica

FRANCIJA THALERJA

se zahvaljujemo vsem, ki ste ga spremili na zadnji poti, za denarne prispevke Onkološkemu inštitutu, darovano cvetje in izrečena sožalja. Iskrena hvala vsem sodelavcem, prijateljem, sosedom, znancem, posebno pa še družbenopolitičnim organizacijam, Skupščini občine Kranj in njenemu Izvršnemu svetu, Telesno kulturni skupnosti, Krajevni skupnosti Vodovodni stolp. Zahvala pevcem, godbi, poročarjem in govornikom za poslovične besede. Posebej se zahvaljujemo dr. Ažmanu in osebju bolnice Jesenice, dr. Snoju in osebju Onkološkega inštituta v Ljubljani.

Žalujoča žena Helena, sin Robert ter ostalo sorodstvo

Kranj, 5. oktobra 1982

ZAHVALA

V nedeljo, 3. oktobra 1982 je umrl naš dragi mož in ati

SILVO ŠUBIC

Vsem, ki ste se prišli od njega posloviti in vsem, ki ste nam pomagali ob tem nerazumljivem udarcu usode, se iskreno zahvaljujemo. Hvala tudi za vsako prijazno besedo.

Žena Režka in otroci: Igor, Irena, Tatjana

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše ljubljene

IVANKE PERKO

roj. KOŠNIK

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so ji darovali cvetje in jo pospremili na zadnji poti, posebej pa še zahvala kriškemu župniku za duhovno tolažbo, kvintetu bratje Zupan za ubrane žalostinke in predstavnici KS za poslovične besede.

Mož Jože, hčerka Francka in sinova Franci in Dušan z družinami

Senično, 9. oktobra 1982

Sporočamo žalostno vest, da nas je v 87. letu starosti za vedno zapustila dobra, draga mama

FRANČIŠKA DEBELAK

roj. JUGOVIC - Tinova mama

Pogreb drage pokojnice bo izpred hiše žalosti v Otočah v torek, 12. oktobra 1982, ob 15.30 na pokopališče Otoče

ŽALUJOČI: sinova Zdravko in Janez z družinama, sestra Katarina in ostalo sorodstvo

V Otočah, 11. oktobra 1982

Murkin teden sira na Šobcu

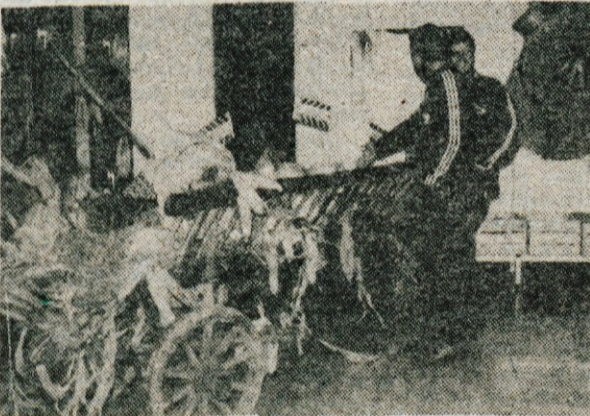
Sir, tisočletja stara hrana

Od 8. do 18. oktobra Murkina poslovalnica na Šobcu razstavlja izdelke jugoslovanskih proizvajalcev sirov. Kar 40 vrst trdih, poltrdih, mehkih in topljenih sirov si je moč ogledati, poskusiti, kupiti. Dekoracija je domiselna in predstavlja sir v pristnem domačem ambientu, na starih lojtrnikih ali na lesenih ribniških stojnicah. Zraven pa žlahtno vince in široka ponudba Unionovih piv.

Sire danes izdelujejo po sodobni tehnologiji, še nedavno tega pa je bila proizvodnja ročna. Sicer pa ima sirarstvo staro tradicijo, saj se povezuje že z udomačitvijo živali. Sir so izdelovali že v templjih, sirarili so že Asirci in Babilonci, tudi Odiseja ga omenja kot ljudsko hrano. V času Heroda, 400 let pred našo ero, so delali sir predvsem iz kobiljega mleka. Pri starih Grkih je bil poslastica za otroke, in če si ga poklonil ljubljeni osebi, dokaz naklonjenosti. Tudi rimski konzul Kato v svoji knjigi piše o raznih sirihi.

Prve sirarne so nastale v Švici, v alpskih predelih, 812. leta pa je Karel Veliki odobril sirarjenje in prekupčevanje s sirom svojim zemljiškim posestnikom. Potrošniki sirov so bili zlasti menihi po samostanih, saj so letno pojedli tudi do 50 kilogramov sira na osebo.

Naše prednike so učili sirarjenja brzkone rimski kolonisti. Sprva so izdelovali sire iz ovčjega mleka,

Sire so razstavili v okusnem domačem ambientu: med ribniškimi retami in na gorenjskem lojtrniku.

Udeleženci Murkinega tedna sirov so lahko izbirali med številnimi vrstami sirov, z njimi pa so okušali tudi pivo in žlahtno vinsko kapljico.

druga polovica prejšnjega stoletja pa pomeni prelom. Švicarji so nas namreč naučili pridelovati sir iz kravjega mleka. Tako so nastajali predvsem švicarski siri, ostale vrste so se naučili pripravljati sirarji, ki so obiskovali mlekarske šole na Škofji Loki, Vrhniki in Kranju.

Vrsta plemenitih sirov domačih proizvajalcev je že prvega dne privabila precej kupcev.

Tudi proizvodnja sira se je torej precej spremenila. Tehnologija je omogočila, da so plemenite sire, ki so nekdanje dolgo zoreli, še oplemenitili. Redke vrste sira, nekoč dostopne le peščici, se danes ponujajo na policah prodajalnih vsakomur, ki cenijo dragoceno živilo. Tudi na Šobcu, kjer lahko izbirate kar med 40 vrstami, lahko vsakdo najde nekaj za svoj okus: od skute, kajmaka, ementalca do gorgonzole in dimljenega sira.

